

Zasavski TEDNIK

Štev. 47

TRBOVLJE, 16. NOVEMBRA 1957

Leto X.

**7 dni
po svetu**

Se vedno je svet pod vplivom dogodkov zadnjih sovjetskih znanstvenih izumov. Milijoni ljudi so budno spremljali vse vesti o drugem »Sputniku« in njegovem živem tovoru psiči Laiki.

TA PA JE POGINILA

tn. si zdaj sovjetski znanstveniki prizadevajo, da bi jo spravili na zemljo. Vsekakor so sovjetski znanstveniki z drugim satelitom dosegli zaželjene znanstvene rezultate, potrebne za nadaljnje delo v tej smeri.

Razorožitveni razgovori doslej niso kaj prida napredovali. Sovjetska zveza je te dni predložila Generalni skupščini OZN

ISTI PREDLOG

kot ga je predložila že pred nekaj tedni. Sovjetska zveza predlaga ustanovitev stalne komisije Združenih narodov za razorožitev, v kateri bi bili zastopniki vseh držav, članice v OZN. Indijski in kanadski delegati pa pripravljajo kompromisni predlog, ki bi zadovoljil obe strani. Značilno je to, da je sovjetski delegat dejal, da bo SZ posvetila skrb vsakemu konstruktivnemu predlogu, ki bodo ugenili prispevati k obnovitvi razgovorov o razorožitvi.

NOVE SIRIJSKE OBTOŽBE

Cepprav je sprva kazalo, da bo le prišlo do pomirjenja med Turčijo in Sirijo, temu zadnje dni žal ni tako. Sirija ponovno obtožuje Turčijo, da kopirajo svoje čete ob turško-sirski meji in s tem ustvarjajo ozračje vojne psihoze. Ti premiki turških čet so postali toliko, da je morala sirska vojska storiti vse potrebne ukrepe, da zavaruje svojo nedotakljivost. Igra, ki jo vodi Turčija, je vsekakor zelo nevarna, očividno pa je, da stoji za Turčijo Amerika in da so to njene spletke.

EGIPT OBTOŽUJE

Predvsem obtožuje Egipt zaroto proti palestinskim beguncem, ki jo izvajajo Jordanija. Ves egiptovski tisk odkrito govori o izdajstvu kralja Husaina, češ, da je sklenil sporazum z Ameriko in Izraelom. Po tem sporazumu namerava Jordanija preseliti palestinske begunce v puščavska področja v južno Jordanijo, ki jo nadzorujejo beduinska plemena.

**NOVA POOBLASTILA
FRANCOSKI VLADI**

Francoska narodna skupščina je te dni izglasovala nova pooblastila francoski vladi za nadaljevanje vojne v Alžiru. Torej bo Francija spet šla po isti poti, ki so jo začrtale že prejšnje vlade; to je po poti zatiranja in pospešitvi vojne, ki izčrpa francoski narodni organizem.

**POSREDOVANJE
V ALŽIRSKEM VPRAŠANJU**

Poročajo, da so zaključene zadnje priprave za sestanek predsednika Tunizije z maroškim kraljem Muhamedom. Poglavarja obeh držav se bosta nemara sešla v prvi vrsti zato, da bi proučila možnost miroljubne poravnave alžirskega vprašanja.

ZATOPOCKI UMRL

Predsednik Češkoslovaške republike Zatoptocký je v sredo umrl v bolnišnici.

VREME

V splošnem bo suho in hladno vreme, s pogostimi megli in nižjih in mrazom ponoči. Lahke, pretežno snežne padavine pričakujemo okoli 17 in zlasti okoli 24. novembra.

Izdaja Okrajni odbor SZDL Trbovlje • Urejuje uredniški odbor • Odgovorni urednik Stane Suštar • Naslov uredništva in uprave: »Zasavski tednik« Trbovlje I, Trg revolucije 28 • Telefon štev. 91 • Račun pri Komunalni banki, Trbovlje 62-KB-10-146 • List izhaja vsako soboto • Letna naročnina 400 din, polletna 200 din, četrletna 100 din, mesečna 40 dinarjev • Tiska tiskarna Časopisnega podjetja »Slovenski poročevalec« v Ljubljani • Cena izdoda 10 din • Rokopisov, ki morajo biti v uredništvu najkasneje vsak torek, ne vračamo.

OB OBČNIH ZBORIH ZASAVSKIH SINDIKALNIH PODRUŽNIC

Mnogo pobud

ZA POGLOBLJENO IN SMOTRNEJŠE GOSPODARJENJE, SKRBI ZA ČLOVEKA IN INTENZIVNEJO DEJAVNOST DELAVSKIH SVETOV TER IZOBRAŽEVANJA

November je mesec občnih zborov naših delavskih organizacij. Pri nas je bilo doslej že približno 50 občnih zborov naših sindikalnih organizacij, kjer so delavci dali mnogo koristnih in dragocenih pobud za nadaljnjo rast našega gospodarstva, delavskega samoupravljanja in razvoja komunalnega življenja. Vsa ta vprašanja so bila v središču vseh razprav, in prav zato lahko ugotovljamo, da so sindikalne organizacije po malone vseh naših podjetjih spet prevzele na svoja ramena vrsto odgovornih nalog, ki bodo terjale določene napore.

Razveseljivo je tudi to, da so bile razprave živahne, ustvarjalne in odkrite, da so delavci popolnoma odkrito izražali svoje težave, na katere zadevajo v podjetjih, se pravi, kjer so zaposleni, ali v vsakdanjem življenju. Mnogo so govorili o osnutku novega zakona o delitvi dohodka, kar doslej ni bil primer, ker te raz-

prave nikakor niso prodirle do kolektivov, pač pa so jih vodili predvsem tehnični strokovnjaki. Kajpada so v zvezi s temi razpravami nujno poslegli člani v celokupno gospodarjenje svojih podjetij. Kopica predlogov, ki so jih dali posamezniki ali skupine za boljše gospodarjenje, pa je zgolj dokaz, da se naši delavci živo zanimajo za organsko rast svojih podjetij. Naši rudarji so govorili o proizvodnji, o varnosti pri delu, kritizirali pa so tudi porast cen elektrike in lesu, kajti to bo seveda bistveno vplivalo na končno delitev ustvarjenega dohodka.

RAZSTAVA HRVAŠKO-SLOVENSKEGA KMEČKEGA UPORA V TRBOVLJAH

Zanimivo za vsakogar

V počastitev letošnjega dneva republike bo od 18. novembra do 1. decembra v foverju Delavskega doma odprta razstava hrvaško-

Slika razstavnega detajla

slovenskega kmečkega upora leta 1921. V mesecu oktobru je bila ta razstava odprta v Posavskem muzeju v Brezicah, kjer si jo je ogledalo več tisoč ljudi. Med ogledovalci je bilo največ mladine iz različnih delov Slovenije, pa tudi odrasli ljudje iz Posavja in iz sosednjih držav, ki so razstavo ogledali z zanimanjem. Posebno pozornost je zbudilo razstavljeno gradivo pri slovenskih in tudi jugoslovanskih muzealcih in hrvaških filmskih delavcih, ki bodo razstavljeno gradivo uporabljali pri snemanju dokumentarnega filma »Matija Gubec«.

V dogovoru z okrajnim svetom »Svobode« v Trbovljah in z upravo Delavskega doma bo Posavski muzej iz Brezic razstavil v Trbovljah celotno razstavo o kmečkem uporu. O vsebini razstave nam tokrat ni treba posebej poročati, ker smo o njej precej obširno pisali ob njeni otvoritvi v

Brezicah. Gotovo bo v takšnem delavsko-kulturnem središču, kot so Trbovlje, razstava vzbudila zanimanje, saj imamo tu številne in aktivne politične in sindikalne organizacije, prosvetna društva in oblasti, v različnih slohah v Trbovljah in ravno tu pa se vsak dan šola več tisoč mladih ljudi, ki jim bo razstavljeno gradivo bogato in koristno dopolnilo po večini le verbalno pridobljenega zgodov. znanja. Starejši prebivalci rudarske revirjeve bo vsebinska razstava pritegnila tudi zato, ker je borba zatiranih zagorskih in posavskih kmetov pred skoraj 400 leti sorodna borbi trboveljskih revirjev v novejšem času; prvi so

s svojimi upori rušili izkoriščevalski fevdalni družbeni red, revirji pa so stankali, sladovali in kravali v borbi krivičnem kapitalističnem družbeni ureditvi. Cilj obeh borb pa je bil isti: doseči pravico izkoriščanemu delovnemu človeku.

Razstavo v Trbovljah bodo odprli 18. novembra zvečer. Nato pa bo razstava odprta vsak dan do vključno 1. decembra teka leta od 9. do 12. in od 14. do 20. ure.

Prebivalstvo revirjev, množično, in prosvetne organizacije, vodstva vseh šol in domov vabimo, da si ogledajo razstavo v čimvečjem številu.

S. S.

POUDARJENA POTREBA SENOVČANOV

NIKAR ČAKATI!

Eden izmed važnih projektov, ki čakajo na Senovcem na uredništvu, je tudi kopalni bazen. O tem so že spregovorili. Velika potreba je po njem, saj nimajo ljudje tega kraja v polni vročini niti najmanjše priliko, da bi se dodobra okopali. Bazen je nadalje potreben v pogledu zdravja in športa in je velika važnost za našo mladino.

Ta potreba se poudarja že dalj časa. Pred nekaj meseci pa je senovški rudnik pokazal veliko uvidevnost zanj in odobril domala dva in pol milijona dinarjev. To bi bilo za pripravljalna dela in začetek dovolj. Toda čas mineva in nič se ne premakne z mesta. Zakaj ne? To vprašanje je važno. V prvih letih po vojni smo zamudili zlate prilike, da bi mogli ustreči nekaterim nujnim potrebam doma: sindikalni dom, prosvetni dom — toda pustimo raje! Po toli zvonitvi se ne sploča.

Da, takto smo se tolažili tudi takrat, toda kraj je ostal ven-

darle brez vseh teh objektov, ostal je brez marsičesa, kar še danes čutimo, kar še danes boli. Toda, kakor smo že rekli, po toli zvonitvi se ne sploča. Zato je treba vsaj to priliko izkoristiti in je ne zamuditi. Strah je upravičen, kajti v preteklosti smo to že dokazali. Toda napre-

ke, ki so nas izučile in toliko stale, ne smemo ponavljati. Izmodriti nas morajo. Nam samim, naši mladini in potomcem smo dolžni, da se ne osramotimo in zgradimo na Senovcem bazen, kakršnega naši marljivi rudarji in prebivalstvo nasploh zaslu-

Konec leta bo naše glasilo praznovalo 10. obletnico obstoja. V tem času se je naš časnik venomer izboljševal in skušal zadovoljiti vse naše zveste bralce. Kajpada pa je med našimi ljubitelji tudi naša mladež. Posebno radi rešujejo naše vsakotredenske nagradne igranke, za katere razpisujemo vsak teden dve lepi knjižni nagradi.

Član občinskega komiteja ZK Trbovlje tovariš Hinko Kamnikar predaja darilo predstavniku romunske sindikalne organizacije. Trboveljski politični in drugi delavci so imeli z romunskimi gosti prijateljski razgovor.

Romunska delegacija v Trbovljah

Zadnjo soboto, 9. novembra, je prispela v Slovenijo romunska sindikalna delegacija. V naši republiko so se gostje zadržali nekaj dni in so med drugim obiskali tudi Trbovlje in Zagorje. V soboto je goste ob njihovem prihodu v Zidani

most sprejel sekretar občinskega komiteja ZKS Trbovlje in član republiškega odbora sindikatov rudarjev Slovenije tovariš Jože Piki. Iz Zidanega mosta so gostje odšli v rudarsko Velenje, kjer so si ogledali rudnik in krajevne znamenitosti ter

imeli razgovore s tamkajšnjimi sindikalnimi funkcionarji in ostalimi.

Iz Velenja je romunska delegacija prispela v Trbovlje, kjer so ji priredili slovesen sprejem. V nedeljo, 10. t. m., si je romunska delegacija v spremstvu trboveljskih funkcionarjev ogledala trboveljski rudnik, Delavski dom in druge krajevne znamenitosti. Popoldne so imeli gostje na sedežu občinskega odbora SZDL razgovore s sindikalnimi in političnimi funkcionarji ter so se predvsem zanimali za delavsko samoupravljanje in ostale stvari.

V ponedeljek so romunski gostje odpotovali v Zagorje, kjer so si prav tako ogledali krajevne posebnosti in se razgovarjali s predstavniki zagorskega javnega življenja. Iz Zagorja so gostje krenili v Ljubljano in od tam v Beograd in nato domov.

Ob odhodu iz Trbovelj in Zagorja so se romunski gostje pohvalno izrazili o napredku in razvoju revirjev in so bili vsem, kar so videli in slišali pri nas, zadovoljni.

(ma)

V NAŠEM OKRAJU BOMO CEPILI PROTI OTROŠKI PARALIZI NAD

12.500 OTROK

V trboveljskem okraju so se začeli s cepiljem otrok proti otroški paralizi. V Hrastniku, Radečah, Senovcih in Senovem so začeli cepiti v ponedeljek, Zagorju in Krškem v petek, v Brezicah danes, v Trbovljah pa bodo pričeli s cepiljem v ponedeljek. Kakor računajo, bodo cepili 12.684 otrok, seveda, če se bodo starši odzvali in pripeljali otroke. Število otrok, ki pridejo v poštev v posameznih občinah, je naslednje: Zagorje 1882, Trbovlje 1761, Hrastnik 1222, Radeče 1036, Sevnica 2090, Senovo 1007, Videm-Krško 1545 in Brežice 2200.

Otroke bodo cepili trikrat. Prvo cepilje je sedaj v novembru, drugo bo v decembru, tretje pa v mesecu januarju prihodnjega leta. Treba je že pripomniti, da bodo morali do-

mači pripeljati otroke k cepilju trikrat, sicer so vsa zdravstvena zaščita in stroški zaman.

Stroški cepilja znašajo 600 dinarjev za otroke. Ta znesek bodo pobirali kar na cepiščih, lahko pa se odplača tudi v treh obrokih po 200 din. Otroke socialno šibkih staršev bodo cepili brezplačno. Če bo ostalo še kaj cepiva oziroma sredstev, bodo pozneje cepili proti otroški ohromelosti še šolsko mladino.

(ma)

Slovesnost gojencev rudarske šole v Zagorju

Pred kratkim so se zbrali učenci in ves kolektiv Industrijske rudarske šole iz Zagorja v slovesno okrašen kiosk dvanamni, da praznuje pomembno obletnico v zgodovini človeštva — 40. obletnico oktobrske revolucije.

Po uvodnih besedah tovariša Gune so učenci izvedli skrbno pripravljene programe. Tovariš Sušnik je zbranim šolskemu kolektivu v lepem, razumljivem referatu opisal zgodovino in razvoj oktobrskih dogodkov v Rusiji pred 40 leti.

Ob zaključku je še ravnatelj šole, tov. Kolenc, med drugim mladim rudarjem dejal, naj jim bo ta slovesnost vzpodbuda za nadaljnji ideološki študij v

pridobitvah oktobrske revolucije za delovnega človeka pri nas in drugod v svetu.

**Občni zbor »Svobode«
Zasavje**

Pred kratkim je pregledala svoje delo v zadnjem obdobju tudi trboveljska »Svoboda — Zasavje«. Njeni člani so kritično ocenili vse dosežke uspehe in neuspehe, dosežene pri kulturnoprosvetnem delu v tem koncu trboveljskega doline, hkrati pa stavili nekaj tehničnih misli za bodočo snovanje.

Na načrte »Svobode-Zasavje« za letošnje leto se bomo povrnili v eni prihodnjih naših števil.

KAKŠNA DRUŽBENA SREDSTVA SO NA RAZPOLAGO

za dvig kmetijske proizvodnje in obnove

V Uradnem listu FLRJ št. 24/57 je izšel odlok o odobravljanju kreditov individualnim kmetijskim proizvajalcem za dvig kmetijske proizvodnje, medtem ko je Uradni list FLRJ št. 37/57 prinesel navodilo za izvajanje tega odloka. Točka 11 teh navodil pravi, da bo tehnična navodila za izvajanje kreditiranja predpisala za kratkoročne kredite Narodna banka, za dolgoročne kredite pa Jugoslovanska investicijska banka. Tudi ta navodila so še izšla, kar ustvarja možnost, da ta posojila lahko najdemo. Preden bom prešel na obravnavanje samega načina kreditiranja, moram pomisliti še to, da obstajajo določeni pogoji, ki bodo navedeni v nadaljnjem izvajanju v sklopih odgovornih organov za zadrugništvo in kmetijstvo. To sem hotel omeniti zaradi tega, da ne bi kdo mislil, da je vprašanje kreditiranja v kmetijstvu le stvar banke, konkretno Zadrugne hranilnice in posojilnice v Brežicah, ki je v našem okraju odgovorna za pravilno sprojanje kreditne politike celotnega zadrugništva in kmetijstva.

1. V KAKŠNE NAMENE SE BODO DAJALI KRATKOROČNI KREDITI? — Kmetijski proizvajalec lahko dobi kratkoročne kredite za dobo 1 leta za sledeče namene: za nakup reprodukcijskega materiala (semena, umetnega gnojila, materiala za kalcifikacijo, sredstva za varstvo rastlin, pogonskega materiala in podobno); za nakup živine za reje; za plačevanje stroškov za obdelavo kmetijskih površin; za popravilo materialne in za nakup gradbenega materiala.

Obrestna mera za tovrstne kredite znaša za člane kmetijske zadruge, združene v proizvajalni skupnosti, 4 odst., za individualne člane kmetijske za-

druge 5 odst., za nečlane kmetijske zadruge pa 6 odst.

Pogoj, da bo kmetijski proizvajalec lahko dobil posojilo pri zadruzi, je v tem, da le-ta pri volji v to, da bo kredit vrnil v tej ali oni vrsti pridelkov, da se bo pri uporabi sortnih semen, umetnih gnojil, zaščitnih sredstev dosledno držal navodil kmetijske pospeševalne službe (kmetijskih strokovnjakov kmetijske proizvodnje - poslovne zveze, katerih se bo zadruza morala posluževati pri pospeševanju kmetijske proizvodnje na svojem področju), in pa da bo zaradi tega, ker bo kmetijski proizvajalec ob pravilni uporabi kredita dosegel znatno večjo proizvodnjo pridelkov, dolžan za zadruzo pogovoriti se glede prodaje določenih tržnih viškov

Če pa bi zadruza ugotovila, da je kmetijski proizvajalec, ki je spomlad dobil kredit za pospeševanje kmetijske proizvodnje, prodal dogovorjene tržne viške mimo zadruge, ima zadruza v takem primeru pravico zaračunati mu od skupnega zneska posojila in ustreznih obresti še 10 odst. penalov in sklad zadruge za pospeševanje kmetijstva.

KAKŠEN BO POSTOPEK ZA DOSEGO TAKŠNIH POSOJIL? — Vsak prosilec bo izpolnil prošnjo na posebnem obrazcu, ki je v ta namen založen. Istočasno s prošnjo bo moral dostaviti še potrdilo uprave za dohodke ObLo o vrednosti nepremične premoženja, katerega obrazec je tudi založen. Navedene obrazce lahko vsak prosilec dobi pri svoji kmetijski zadruzi ali pa pri Zadrugi hra-

poseben odbor pri zadruzi sklopil o rešitvi prošnje. Po odobritvi posojila bo zadruza sklenila s prosilcem kreditno pogodbo. Razen kreditne pogodbe bo moral prosilec založiti še biano menico. Za manjši zneske je dovolj, če menico podpiše samo posojiljemalec, za večje zneske pa je potrebno, da morala za posojilo jamčiti še eden ali dva poroka. Ali se bo zahtevalo še jamstvo s poroki, je stvar presoje posebnega odbora pri sami zadruzi, ki je v celoti odgovorna za odobravljanje posojil, da bodo le-ta pravilno odobrena in dovolj zavarovana. Razen teh listin bo zadruza sklenila s kmetijskim proizvajalcem še poseben dogovor glede uporabe kreditiranega materiala in o obvezni prodaji dogovorjenih tržnih viškov preko zadruge.

(Konec prihodnjic)

Čeprav malo pozno, vseeno objavljamo fotografijo, ki kaže, kako so zaprisegli novi občinski odborniki. Zdaj se bodo kmalu občinski odbori že drugič sešli, in obravnavali kopico važnih problemov.

preko zadruge. Za katere vrste tržnih viškov se bosta dogovorila zadruza in proizvajalec, pri čemer oba pogodbeni strank.

ZDRUŽITVENI OBČNI ZBOR ZAGORSKIH DELAVSKO-PROSVETNIH DRUŠTEV

Z združenimi močmi v novo sezono

Koliko pričakujejo Zagorjani od združenja »Svobode«, je pokazal tokov občni zbor obeh delavsko-prosvetnih društev. Nad 500 ljudi je prišlo v dvorano »Partizana« in se seznanilo z dosedanjimi uspehi obeh društev, zlasti pa z načrti nove »Svobode« Zagorja.

Ne bi pisali toliko o poteku občnega zbora, kot o nadse važnih nalogah, ki čakajo združeno delavsko-prosvetno društvo že v začetku njegovega dela. Se nekaj kratkih mesecev, in odprla se bodo na stehaj vrata tako dolgega pričakovane Delavskega doma. Ni več daleč čas, ko bo treba dati ljudem z odprtimi rokami, kot so ugotovili poročevalci obeh društev. To bodo zmogli samo ljudje, ki čutijo vsestransko razumevanje do kulturno-prosvetnega in izobraževalnega dela, ljudje, ki hočejo ohraniti dolgoletne tradicije delavskega prosvetljanja v tej rudarski dolini. Treba pa bo kot, je poudaril sekretar OO SZDL tov. Jesenčev, razviti še vse ostale oblike delovanja »Svobode« Zagorja, kajti v treh standardnih vejah splošnega delovanja naših delavskih društev smo že dosegli tolikšne uspehe, da se upravičeno uvrščamo med najboljše amaterje na Slovenskem. Treba bo torej razviti izobraževalno dejavnost, pobuditi med ljudmi zanimanje za pridobitev večje izobrazbe, bodisi te ali one, in ta šele bo služila, da bomo pomagali zgraditi še boljše in tesnejše odnose med ljudmi, torej odnose, ki bodo temeljili na socialistični podlagi.

Upravičeno pričakujemo vsi aktivni člani te nove »Svobode« daleč večjega razumevanja vseh političnih, oblastnih in drugih forumov za svoje plemenito delovanje. Delavski dom bo terjal tako razumevanje in nikakor se ne moremo strinjati z ugotovitvijo, da imajo zasluge za dom le posamezniki, marveč vsa zagorska dolina, in prvi vrsti pa zagorski rudar, ki največ prispeva za ta zagorski kulturni hram. To pa pomeni, da moramo biti hvaležni vsem tistim, ki so kakor koli pomagali in še pomagajo pri graditvi tega objekta, ki bo vsekar ponos Zagorja. Teh pa res ni samo petica, marveč več sto.

Razprava je pokazala, da je v Zagorju dovolj ljudi, ki so pripravljeni pomagati k še boljšim uspehom zagor. »Svobode«. Ena glavnih nalog bodočega upravnega odbora bo torej kar najbolj tesno sodelovati z vsemi zagorskimi množicami, organizacijami, zlasti pa z mladino in prosvetnimi delavci, ki bodo vsekar priiskovali na pomoč, kjer koli bo potrebno.

Zdaj stopa torej združena »Svoboda« v prvo sezono skupnega združenega dela. V slogi je moč, je povedal eden izmed diskutantov. Res! To

načelo naj vodi vsakršno delo zagorskega delavskega prosvetnega društva, in uspehi ne bodo izostali.

(v)

V ZAGORJU SMO ZVEDELI

■ Kadar ima banka odprto okence za dodeljevanje kreditov, potrošniških seve, je hudi dirandaj. Se vedno je nekaj ljudi, ki niso nameravali najeti posojila, pa jih je k temu primorala nujna; ta ga je vzel, ker potrebuje pohištvo, drugi kolo, tretji radijski sprejemnik, tekstil ali kaj podobnega. Približno dva tisoč Zagorjanov je doslej najelo potrošniška posojila, več kot dve tretjini vsega denarja pa gre iz Zagorja, se pravi, da potrošniki kupujejo blago največ v Ljubljani. Kakšna škoda, ko bi lahko denar ostal v Zagorju, kajpada bi moral imeti v tem primeru zagorska trgovska podjetja večjo izbiro blaga. Trgovci pa pravijo, da bodo morali obnoviti še precej svojih poslovalnic, če bodo hoteli v celoti zadovoljiti potrošnike. Vse bolj prihajajo do zaključkov, da bi morali v Zagorju ustanoviti specializirane trgovine, v katerih bi potrošniki dobili vse tiste vrste blaga, katerega zdaj kupujejo drugod. Zda dozoreva že tudi zamisel o ustanovitvi trgovine s železino. Taka trgovina bi bila nujno potrebna, saj je rudnik, ki je prodajal tako blago, imel večmilijonski promet.

■ Na občnih zbiorih sindikalnih podružnic, so nekateri člani hudo kritizirali podražitev potrošniških dobrin, zlasti mesa in pridelkov. Nekeje so celo dokazali, računsko namreč, da imajo mesnice preveč dobička pri vsakem kilogramu mesa. Glede pišč, zlasti vina, pa so menili, da v Zagorju ne sme biti dobrega vina. Mislili so na socialistična podjetja, ker baje zasebne gostilne bolj privlačljajo goste.

■ Zagorski rudnik namerava ustanoviti leni obrat, ki bi začel izdelovati tudi razne pohištvene proizvode.

(v)

Pred dnevi je dopotovala v naše kraje romanska sindikalna delegacija. Gostje so obiskali Zagorje in Trbovlje. Kot na izkaz, tako so imeli tudi razgovore v Trbovljah. — Silka prikazuje člane te delegacije v razgovoru na občinskem odboru SZDL v Trbovljah.

Perspektive občine Senovo

Načrtu je nadalje ureditev kanalizacije trga Brestanice. Ko smo že pri cestah, velja omeniti, da je v načrtu cesta Srebotno - Jablanica - Lošce, kjer se skoro začena s smenjanjem trase, nadalje bo treba graditi skupno sredstvo gozdnega sklada cesto Globoko - Federmas.

Načrti, predvidevajo prav tako popravila poti in cest na celotnem področju občine. Cesto, ki drži od Anž proti Kostanku, bo treba spetati do republiške ceste pri Koprivnici. Urediti pa bo treba tudi cesto proti Sedmu, Gorici, in od Presladiola do Kalševca. Krajevni poti bo treba v tem razdobju popraviti in v ta namen poleg sredstev občinskega sklada mobilizirati tudi lastne moči.

Med važne perspektive naloge sodi predvsem ustanovitev nekaterih delavnic v Brestanici. Tako je predvidena zgraditev mizarске delavnice, delavnice za izdelavo električnega in ji med drugim namerava odstopiti tudi potrebne prostore. Tudi kovinarska delavnica v Brestanici, za katero so že naročili idejni načrt, bo velikega pomena za kraj in celotno občino. Po programu naj bi le-ta obsegala kovinarsko, mehaničarsko, kovarsko in še nekatere druge stroške obrti, kot kolarsko, instalatersko in podobno. Delavnice bi potzele lahko vzpostaviti kooperacijske zveze s sorodnimi podjetji. Tudi ostala, zlasti večja podjetja v občini, se polagoma že usmerjajo h kooperaciji, zlasti v kovinarstvo. Ob tej priliki naj omenimo, da v Elektrarni Brestanica izdelujejo načrte, kako bi na nacionalne izkoristili pepel, odpadni produkt elektrarne. Po analizah, ki kažejo povolne rezultate, bodo verjetno pričeli z izdelovanjem opeke iz pepela. V ta namen bi bilo treba zgraditi potreben obrat v neposredni bližini elektrarne.

Na Senovem bo krogiški konfekciji in živilski delavnici moč čimvečji razvoj. Obe delavnici bodo znatno razširili in jim v novem stanovanjskem bloku dali potrebne prostore. Tudi elektrifikacija podeželja se bo nadaljevala. V načrtu je napeljava električnega voda v področje Gor, Leskovca, Stranje, Brezje in Kalševca. Okrepili bodo transformatorje in omogočili napeljavo industrijskega toka. Nadalje je v načrtu elektrifikacija bohorških vasi, Zaloge, Dobrave, Plekveca, Mrtnih sel, nato pa Gorice, Razteza, Kostanka in Anž. Seveda bodo morali vaščani tudi sami pomagati in prispevati k stroškom. Na to pa so tako že pripravili. Pri izvedbi malih sanacij je važno, da bodo povod, kjer je to potrebno, napravili ustrezne načrte zlasti za vodnjake. Na Gorici bodo dogradili vodovod, za katerega je načrt že pripravljen. Tudi dosedanj raziskovalni rezultati so ugodni za nadaljevanje del. Povod pa bo treba za dela pri malih asanacijskih čimbolj zainteresirati in mobilizirati široki krog prebivalcev in jim v okviru možnosti nuditi potrebno pomoč.

Šole, zdravstveni in kulturni dom so na vprašanja, katerim bomo v občini posvečali v bodoče vso skrb. Prihodnje leto bodo pričeli z gradnjo šole na Jablanici.

za katero je obstajalo načrti in delno tudi sredstva. Vaščani pa so pripravili razen prostovoljnega dela prispevati tudi les in drugi gradbeni material. S tem bo rešeno vprašanje šolskih otrok pod Bohorjem, ki morajo hoditi več ur dale v senovsko šolo.

Isto velja za Gorico, ki nujno potrebuje novo šolo. V Brestanici bo treba začeti z gradnjo nove šole, ker je dosedanja šolska poslopje vse povolna leta, posluževati šolske dvorane, nadalje primanjkuje ostalih kulturno-prosvetnih prostorov. Idejni načrt za gradnjo tega doma že obstaja. Nujno bo, da v naslednjih letih pričnemo z gradnjo kulturnega doma v Koprivnici, prav tako pa bo treba začeti z gradnjo kulturnega oz. zdravstvenega doma v Koprivnici, kjer je za stavbo že pripravljen material in zemljišče, ne manjka o pa za ureditve tega nadra dobre volje in pripravljenosti za pomoč pri tamkajšnjih ljudeh.

Kmetijstvu, ki je druga najvažnejša gospodarska veja v občini, bo bodoči občinski ljudski odbor moral posvetiti največjo skrb glede na njegov perspektivni razvoj. Zlasti bo treba razviti sadjarstvo in živilstvo. Tu bo treba delati skupno s kmetijsko zadruzo. S katastrsko upravo bo treba urediti

vprašanje razvrstitve kmetijskih površin v vrednostne razrede. Nekateri obdelovalne površine v občini so razvrščene v iste vrednostne razrede kot n. pr. v občini Brezice, ki pa zasatajo po donosu za brežičniki.

Tudi v komunalnem gospodarstvu je predviden širok razvoj uslužnostnih obrti ter krepitev občinskega sektorja v obrtnih, najljepših napredkih gostinstva in trgovine. Na Senovem in v Brestanici primanjkuje mleka, zato bo treba ustanoviti v obeh krajih mlekarne. Te naj bi bile sposobne zadostiti zahtevam trga, ustanovlje pa bi se morala tudi lahko sirarne.

Odkupu kmetijskih pridelkov bo treba posvetiti posebno skrb, da bo trg z njimi zadostno založen.

Na kraju so nam organi občinskega ljudskega odbora dejali, da bodo tudi razvoju turizma posvetili večjo pažnjo. Razen ureditve planinskega doma na Bohorju bo treba poskrbeti tudi za lepši videz Senovega in Brestanice. V nadaljevalno posameznih delov ceste, ureditev parkov in tudi gradnja kopalnega bazena. Otroškemu vrtcu na Senovem in v Brestanici bo treba poskrbeti primerne prostore in skrbeti za njun razvoj.

Novi občinski odbor in zbor proizvajalcev stojita pred številnimi nalogami. Volivci upajo, da bodo izvoljeni odborniki, če še ne vem, pa vsaj mnogim nalogam kos. Z treznim in umnim gospodarstvom ter s pravilno uporabo in razporejenju razpoložljivih sredstev in ob pomoči vseh občinov bodo v svoji mandatni dobi lahko dosegli marsikaj in se z marljivim delom oddolžili zaupanju volivcev.

O hmelju na Studencu pri Sevnici in še o drugem

V prejšnji številki smo pisali, da bodo v sevniki občini začeli urejevati hmeljske nasade. Ne vedo pa še kajpak vsi, da na Studencu pri Sevnici že raste hmelj in da je že dal prve plodove. Pionir v pridelovanju hmelja je tovarnik Nikola, ki je na 15 arih hmeljišča pridelal toliko hmelja, da je izkupil zanj kar 90.000 din. Mislim, da je odveč vsako uganjati o tem, ali bi na tako majhni površini tako druga poljska kultura tudi dala tak ali celo še večji dohodek.

O OBNOVI SADOVNJAKOV RAZMISLJAJO

Pred dnevi je bil na Raki razgovor med predstavnikom zadruge in zadrugini iz Ardega o obnovi sadovnjakov. V tej vasi so namreč idealne pogoje za sadovnjake, ki na niso izkoriščeni. Nekeje so tu rasia silivsa drevesa, toda že pred leti so se posušila. Iz nekdanjih sadovnjakov so nastali slabi travniki, ki pa ustvarjajo zelo majhen dohodek. Razmišljanje kmetov o sodobnih sadovnjakih je torej razumljivo, ker

je to edina pot k napredku in, s hmeljem zvezi seveda k večjim dohodkom.

Zadrugnikom bi pri ureditvah njihove zamisli pomagala kmetijska zadruza, ki bi omogočila kredite in tudi drugače pomagala.

ZAKAJ NE BOLJŠE VRESTE KROMPIRA?

Letošnji pridelek krompirja je bil tako rekot nedopvprečen, toda bolj količinski kot pa po kakovosti. Boljši vrsti krompirja je namreč zelo malo. Prevladujejo slabše vrste, ki so sicer izdatno obrodile, a so zato manjvredne. V prihodnje bi bilo treba usmerjati pridelavo krompirja v pridelovanje boljših vrst krompirja, kot so Rožnik, Wekarag in druge. Temu smotru prav gotovo koristi pobuda zadrugnega trgovskega podjetja »Posavje« v Krškem, da bi se proizvajalci dogovorili o pridelovanju boljših vrst krompirja, za to pa bi jim zagotovilo odkup tržnih viškov. Zadrugno podjetje »Posavje« bi bilo na ta način v stanju kriti vsaj del potreb po boljših vrstah krompirja.

Na vsak način zanimiva in koristna pobuda, ki bi jo bilo treba podpreti.

SPET ROMANJE OD HISE DO HISE...

Posamezne sindikalne podružnice ali pa celo trgovska podjetja na drobno so spet začela z odkupom kmetijskih pridelkov, zlasti sadja, neposredno pri pridelovalcih. Posledica tega je, da ustvarjajo umetno povpraševanje, ki vpliva na višje cene in škoduje odkupni politiki zadruge. Če bi se taki ilegalni trgovci pojavljali samo na področjih, kjer so zadruga šibke in niso v stanju odkupiti vseh tržnih viškov, bi pojav take trgovine še nekatere razumeli. Ustvarjajo tudi na območjih močnejših zadrug, ki so sposobne s odkupom zajeti vse tržne viške, bodisi sadja ali drugih kmetijskih pridelkov. Bil bi to cel primer, da bi tako trgovci odkupovali slabše vrste sadja in še to v zelo majhnih količinah, medtem ko je zadruga imela na razpolago lepo, kakovostno sadje, in celo po ugodnejših cenah.

Ali so torej take sindikalne podružnice sploh koristile svojim članom? Sadje so nabirale tako, da so ljudje romali od hise do hise in tam dražile prevoz. Odkupovali so slabše sadje, ker je boljše sadje že prej odkupila zadruza. Morda se vse to niti ni pokazalo v ceni sadja, ker je prevoz in ljudi dalo na razpolago podjetje, toda tudi to je demar, ki se bo odrazil, ne drugje, pa v bilanci podjetja.

TRGOVINA V JAJCI LEPO CVETE...

Na Raki so nam povedali, da so prav sedaj prišle na svoj račun jajčarice, ki izkoriščajo majhno ponudbo jajc in visoke cene v delavskih sredstvih za neposten zasluzek. Upravnik zadruge namreč odkupi nobenega jajca, ker se vse prej poberejo poklene »jajčarice«, ki jih potem nosijo na trg v Zagreb in drugam, kjer jih prodajajo nekaj dinarjev dražje. Ali jim ne bi stopili malo na prste.

NAB KOMENTAR

Preplah v Ameriki

Iz Stare vasi

Volitve. — Volitve v občinski ljudski odbor in v zbor proizvajalcev so pri nas dobro potekle. Udeležba volitev je bila lepa, saj smo volili, če odhajemo upravičeno odnose, 100-odstotno.

Ljudska mladina. — Mladinska organizacija je čez polje v svojem delu nekoliko popustila, z nastopom hladnejšega letnega časa bo mladina imela dovolj prostega časa. Mladinci se bodo sedaj spet redno shajali in začeli delati na kulturno-prosvetnem področju. V tem delu jim želimo mnoge uspehov.

Delavni gasilci. — Gasilci so bili celo leto delavni, zlasti pa so se zavzeli za končno ureditev kulturno-prosvetne dvorane, ki je v kraju navede potrebna. Pri urejanju dvorane jim bodo pomagale tudi ostale organizacije. Za dokončno ureditev dvorane pa bodo potrebna večja sredstva, ki pa jih tukajšnja vasa ne bo zmogla sama. Zato prosimo, da bi pristojni činitelji v okviru danih možnosti to dobro zamisel podprli.

Po izstrelitvi prvega sovjetskega umetnega satelita je Ameriko zajel val preplaha. Tik pred proslavo Oktobrske revolucije pa je Sovjetska zveza poslala v vseмирje svoj drugi umetni satelit, težak pol tone, v katerem je bilo živo bitje, pač Laika. Ob tej vesti bi se Američani popolnoma izgubili glavo. Histerija je bila tolikšna, da so prvaki vseh strank od republikancev do demokratov zahtevali, naj Eisenhower brez ovinkov pove resnico o ameriškem zaostanku. Ta pritisk se je tako stopnjeval, da ameriški predsednik govora ni mogel odlagati. Po posvetovanju s svojimi najbližjimi sodelavci in znanstveniki se je odločil, da bo govoril takoj, ne pa šele 13. novembra, kakor je bilo prvotno določeno. In izbral si je prav 7. november, ko so napredni ljudje po vseh deželah sveta proslavljali 40. obletnico Oktobrske revolucije, da je povedal svetu, kako malo je ameriški vladi pri sreč aktivna konsistentna med narodi in kako se trudi, da bi še povečala blokovska nasprotja.

Eisenhower je v svojem govoru sicer priznal uspehe sovjetskih znanstvenikov, toda skoro vse svoj govor je posvetil nastevanju balističnih izstrelkov, ki so jih Američani do sedaj izdelali. Dejal je, da je ameriška armada oborožena z atomskim orožjem

in da je zahodni blok sedaj še vedno močnejši od nasprotnega tabora. Zavzel se je za čim tesnejšo združenje zahodnih sil.

Dan poprej je Hruščev na zasedanju Vrhovnega sovjeta ZSSR predlagal sestanek najvišjih voditeljev Vzhoda in Zahoda, na katerem bi se dogovorili o ukrepih za ohranitev mira. O satelitih je Hruščev dejal: »Naša dva sputnika krožita okoli Zemlje in pričakuje, da se prikažejo še ameriški sateliti, da se z njimi ustvari prijeteljska skupnost. Podobne skupnosti so mnogo boljše, kakor oboroževalna tekma.«

Eisenhower sploh ni odgovoril na ta predlog Hruščeva in niti ni hotel omeniti drugega sovjetskega satelita. Strinjati se moramo s komentarjem moskovskega radia, ki je dejal, da je Eisenhower le s težavo izrekel besedo mir, govoril jo je šele proti koncu svojega govora in še tedaj je pripomnil, da mora mir sloneti na zahodnih predlogih o razorožitvi, ki so jih ZDA pred dnevi s svojim glasovalnim strojem vsilile OZN. Indijski delegat Krishna Menon, ki ni glasoval za ameriške predloge, je opravičeno poudaril, da resolucije, ki povdarjajo predvsem uničenje jedrskih polzkusov, morda nimajo za seboj večine vlad, imajo pa večino človeštva, ki zahteva naj velice

prenehanje polzkusov in proizvajati atomsko orožje.

Razgovori o razorožitvi so torej dolgi, predvsem nezajeljen razvoj. Delegat Sovjetske zveze Kuznetsov je sporočil, da ne bo odobroval v razorožitvenem odboru dokler se njegov sestav ne spremeni. Ponovno je predlagal, naj ustanove stalno komisijo, v kateri bi bile vse države članice OZN. Zadržne čase pa so tudi druge države zelo nezadovoljne z delom razorožitvenega odbora in se zavzemajo za njegovo razširitev. Le zahodne velesile so temu upirajo. Dejstvo je, da v sedanjem odboru lažje uveljavljajo svoja stališča in jih podkrepajo s stalnim zaostrovanjem oboroževalne tekme. Pri tako važnem vprašanju pa imajo pravice povedati svoje mnenje in svoje volje vsi narodi, zlasti tisti, ki ne sodelujejo v oboroževalni tekmi in bi s svojimi treznimi predlogi, ki ne bi bili plod trenutne histerije zaradi morebitne nadmoči enega ali drugega bloka, lahko veliko pripomogli k ublaževanju nasprotij med blok, k tolikanj zaželeni razorožitvi.

Izstrelitev drugega satelita je nov opomin, da je treba oboroževalno tekmo končati. Če lahko pošljemo tone težak satelit 5000 kilometrov visoko, potem bi brez dvoma lahko pošljali uničevalna orožja na kateri koli del sve-

ta. Če danes taspolaga s takimi sredstvi ena stran, jih bo jutri nedvomno imela tudi druga. In v tem je nesmišeln oboroževalna tekma. Pariški »Le Monde« je pred dnevi zapisal: »Naj bo kar naprej, oba velikana ubrano po kakega kopa, zmagali bomo, ker smo močnejši! Moskva opeva moč medcelinskih raket. Washington pa si lasti skupno nadmočje Zahoda in pravi, da lahko dohiti Sovjetsko zvezo v proizvodnji balističnih izstrelkov. Se bo usoda miru morda izboljšala, ko bo uničevalna moč obeh blokov dosegla še bolj strahotno raven? Bo kdaj prišel dan, ko bosta oba velikana prepričana, da sta enako močno in ko bosta končno lahko iskala sporazum?«

Oba bloka (predvsem Sovjetska zveza in ZDA) bosta končno morala priti do sporazuma, kajti k temu jih sili ves gospodarski in politični razvoj in ves miroljubni svet. Nov razvoj znanosti in tehnike terja spremembo cele vrste pogledov na mednarodne odnose.

Pariški list »Parisien Libere« je ob izstrelitvi drugega sovjetskega umetnega satelita zapisal, da je na svetu, ki je razdeljen na dva nasprotujoča se tabora, dovolj prostora tudi za druge narode in da je sedaj zadnji čas, ko je treba ubrati novo pot, ki naj človeštvu zagotovi mir in lepšo prihodnost.

Iz zagorske beležnice

»Kam naj se še obrnem?«

Zapisal sem tako kot mi je pripovedoval, in mimogrede sem videl, da so bile njene oči močno nabrekli od neprestanega joka. Pristavila je, da njenega imena nikar ne napišem, čeprav je v Zagorju na desetih tisoč, ki so v podobnih škripcih kot ona.

Spoznala sta se, kot se spoznajo vsi mladi ljudje; nekateri v kinu, na plesu, veselici, drugi na cesti, v službi, onadva pa na vlakcu. Imela sta isto pot. Delala je, da sta bila poldrugo leto pametna, in takrat je za hipec prenehala, v njene oči pa je posijal žarek spomina, brčesa lepega in nepozabnega... Ko se je materi razodela, se je ta strahovito razburila — katera mati bi se ne — vendar je v njej zmagal roditeljski čut. Kmalu sta se s fantom vžela, in ker pri njenih ni bilo prostora, sta šla k njegovim staršem. Stiri je so stiskali v enosobnem stanovanju. Po porodu je šla s fantkom nazaj k svojim, ker so se stanovalci jezili, da ni niti podnevi niti ponoči miru —

kajpak, delali so v vseh treh tretjinah, in ona ni smela kratiti počitka.

Mož je ostal pri svojih, samo hranil se je pri njenih, da sta lahko več prihranila. Prvič sta bila razodrala, ko so obljubljeno sobico dali neki starejši ženski, nemara zaradi zvez, ki jih je imela. Vseeno jima prva krivica ni vžela volje in upanja na boljše. Odrpala sta nešteto vrat, desetkrat ponavljala eno in isto, da je stanovanjska komisija postavila njuno ime na prvi spisek prosilcev.

Leto dni sta se tolažili s tem, da sta zapisana na čarobnem lističu. Fant je raste, začel je že čebeljati, onadva pa sta še vedno živele vsak pri svojih. Vendar složno, saj ju je vezala čudovita obljuba, da bosta dobila svoj kotiček.

Zdaj je zanj vse pri kraju. Stanovanje ne bo! Se cel plaz očitkov se je vsul na njena slabotna ramena; pred njuno ime so na seznam napisali še nekaj drugih prosilcev — baje še bolj potrebnih. Njegovi starši so

se čez noč spremenili; naveličali so se takega življenja in njihovih skrbi. Seveda, stari so, hoteli bi, v miru preživeti stare dni. Da bi bila mera polna, so ji odkrito povedali, da je ona kriva, da sta se morala vžeti. Ne bi se smela podati na življenjsko pot v časih, ko se na svetu vse tako čudno suče. On, ki poprej sploh ni pohajkoval, je spet našel nekdanjo fantovsko družbo, kot da nima nje in otroka. Prihrankov je vedno manj.

Sama je obredla še nešteto ljudi in uradov. Zaman! Ona pa zadržno ve, da bi bilo vse dobro, saj on ni slab človek, samo svojega kotička si želi.

»Kam naj se še obrnem?« je vprašala in ljubeče pritisnila k sebi dveletnega sina.

Se en zakon v nevarnosti, malone pred razsulom. Njena krivda je samo v tem, da je sledila nezadržnemu klicu — materinstva — družini, ker je, sledila življenju narave. — Ali ni to tako preprosto, kot je pre-

prosto to, da je zdrava, srečna družina temelj države? Ali ni v tem temelju naša prihodnost? Ali naj res obvelja mnenje, da bi se mladi ljudje ne smeli jemati, če nimajo vsaj najpoglavnejših možnosti za življenje? Njej so tako rekli, ona pa se je samo srdito nasmejala in jim pokazala otroka. Vsi trije so zdravi, on je priden delavec, ona bi bila dobra gospodinja. Kaj, ali niso to poglaviti pogoji za složno in zdravo življenje? In ali se niso naši starši jemali na podoben način? Kdo naših staršev je imel pohištvo za tri sobe, trošno stanovanje in še vse ostalo, potrebno za samostojno življenje? Zelo malo je bilo takih, ali ne? Je že res, da smo danes na začetku poti, ki bo mladim zakoncem dala trdnjšo osnovo za skupno življenje, kot so jo imeli naši roditelji. In teh možnosti bo vedno več, in vedno lažje bodo.

Nisva našla odgovora na njeno vprašanje. Ona pa je prepričana, da bi se v Zagorju našel prazen prostor, kamor bi se vselili za prvo silo. In čisto na koncu je pogumno pristavila: »Saj vem, da ni stanovanj, moža imajo v podjetju radi, samo stanovanja mu ne morejo dati, ker ga nimajo.« Vendar vem za hiše, kjer so prazni prostori. Kakih 20 praznih prostorov, kajpada pri zasebnikih...

Milan V.

Mladim zagorskim rudarjem

se obetajo lepši pogoji za pridobitev strokovnosti

PREJŠNJI TEDEN SO V ZAGORJU ZAČELI S PRVIMI ZEMELJSKIMI DELI ZA ZGRADITEV NOVE SOLE IN INTERNATSKIH PROSTOROV — RUDARSKO-INDUSTRIJSKA SOLA S PRIPADAJOČIMI PROSTORI BO V SREDIŠČU MESTA — SAMA SOLA NAJ BI BILA ZGRAJENA ŽE PRIHODNJE LETO, INTERNAT PA DO LETA 1960

Kdor koli pozna razmere v Rudarsko-industrijski soli v Zagorju, kdor je videl v kakih tesnobnih živih skoraj 250 učencev — v učilnicah ali internatu bo moral priznati in ugotoviti, da je pravzaprav še dobro, da imajo tolikšne učne in druge uspehe. Brez pretiravanja: kot učno in vzgojno ter vodstveno osebje, tako se tudi učenci zavedajo, da je pač stiska vsepovsod, in se morajo zadovoljiti s tem, kar imajo. Njihov internat bi moral biti dvakrat, trikrat zapreti, ker ne ustreza niti najnosnejšim pogojem življenja. V eni, nič kaj veliki sobi, živijo več deset ljudi, postelje so ena nad drugo, v učni sobi pa je malone vsakdo učenje nemogoče. Podobno je tudi v Zagorju, v njihovih učilnicah. Stiska je velika, in v stiski sprejemati potrebno znanje, ni majhna stvar.

Pa vendar so doslej pokazali, kot rečeno, lepe učne in druge uspehe. Včasih gojenci kar pozabijo na te vsakdanje težave in krize, saj jim je najvažnejše učenje in spoznavanje življenja v skupnosti. In če bi se z njimi pomenkovali o tem in onem, bi vam kaj hitro zagotovili, da se nji-

hovi ustanovi obetajo lepši časi. Ne rečejo njim, ker bo zamisel zgraditi nove, lepše in sodobnejše prostore, uresničena šele tedaj, ko bodo oni že izučeni. Mislimo internatske prostore. V novi soli pa bo prejemala znanje še ta, sedanja generacija.

PRICETEK PRVIH DEL

Prejšnji teden so nekoliko vstran od zagorskega Zdravstvenega doma zasidili lopate v zemljo. Na tem, kar obsežnem kosu zemlje bo stala bodoča Rudarsko-industrijska sola, malce vstran pa tudi internatski prostori z vsemi priključitvami. Ko smo obiskali vodstvo šole, so nam povedali, da mora biti sama sola dograjena že do konca prihodnjega leta, internat pa do leta 1960. Odobreni so vsi projekti, projektant je bil za znani arhitekt Oto Gaspari.

Poglejmo nekoliko pobiže, kakšna bo sola. Vodstvo in drugi čimtelji so osvojili načrt, po katerem je zgrajena sola v Velenju. S tem so prihranili precej denarja za izdelavo novih načrtov. Sola bo dvonadstropna in bo imela osem učilnic. Dve učilnici bosta znatno večji od ostalih, kjer bodo upoštevali vse sodobne

momente pouka. V teh učilnicah bodo preizkušali sodobnejše metode pouka. Celoten hodnik bo imel vitrine, v pritičju pa bodo upravni prostori, konferenčna soba, govorilnica, soba za tajništvo šole in drugo. V prvem nadstropju bodo potrebni kabineti, knjižnica in druge pritlikline. Zanimivo je, da bo streha ravna, na strehi pa bodo lahko uredili še kak paviljon.

Vodstvo sodi, da bo stala sama sola kakih 50 milijonov din. Del sredstev so dobili iz zveznega sklada za kadre — drugi del od okrajnega ljudskega odbora, nekaj od republikanskih in nekaj od zveznih organov. Seveda pa v znesek niso všeta sredstva za opremo šole.

INTERNAT BO IMEL 10 NADSTROPIJ

Predračunska vrednost za gradnjo internatskih prostorov

Raka je znana vas v občini Videm-Krško. Naš sodelavec je zadnjič napravil tale posnetek, ki ga radi volje objavljamo

Miloš Poljanšek

(Nadaljevanje)

Ze se je prvi dan nagibal h kraju, ko nas je na levi strani pozdravila zgodovinska reka Tibera in nas opozorila, da se bližamo Rimu. Mehaničarimo modernemu kmetijsko gospodarstvu se je hitro umikalo enostavnejšemu, ki še vedno upornost žilvsko, največkrat volovsko vprago. Kakih dvajset minut od »večnega mesta« nas je preselečena zelo enostavna, že kar primitivna goveja farma, ki jo poleg zamernih starih, in sicer takoj, kakor sem jih sam spoznaval.

Organizatorji so bili do nas najbolj pozorni prav v Rimu. Z namenom, da bi njihovo glavno mesto, ki se razteza na sedmih hribočkah, dobro spoznali, so nam dodali avtobus in vodiča, priključnega Francesca, ob solventa umetnostne zgodovine. Z grčica Gianicola, katerega park na vzpetini krase doprni kipi karbonarjev, a vrh spomenik Garibaldiju ter njegovi ženi, smo imeli lep razgled na mesto. Zaradi svoje grandioznosti so se nad strehami svetili spomeniki Viktorija Emanuela II., Colosseum, Pantheon in Campidoglio, a na drugi strani angelska trdnjava z vatičanskim mostom. Na trgu se tu in tam dviga kateri izmed trinaestih obeliskov, ki so jih predniki pripeljali iz Egipta, Abesnije in ostalih dežel Bliznjega vzhoda in v preteklosti postavili svojem mestu v okras. Prostranost nagubanega mesta, od razpadajočih lokov nekdanjega rimskega vodovoda dalje in Via Appie, zapira srednjegorski masiv.

Velikost, vse preveč je bilo vsega nenakrat, da bi se človek ustavil pri vsaki stvari z enako mero pažljivosti. Zato naj mi bralec oprost, če se ne bom podal v natančno ter kronološko opisovanje vseh znamenitosti. Rajši bom pripovedoval o najimenitnejših stvarih, in sicer takoj, kakor sem jih sam spoznaval.

Rim je veličastno mesto. Markantnost starega rimskega se spaja z novjšim in novim italijanskim, umetnina dopolnjuje umetnino in fantazija res-

siv, ki že tisočletja hladi v svojih senčnih gozdovih ob jezeru Albani prominentno prebivalstvo in ker ima svoj skrbno straženi dvorec tudi prvi hierarh katoliške cerkve — papež. Poyasod, koder smo hodili, smo našli na večjo ali manjšo zanimivost, ki jo domačini kažejo turistom kot veliko atrakcijo. Tako smo mogli videti skozi luknjico na vratih nekakega samostana, ki ima v obliki balda-hina zaraščeni vrt, kupolo in cerkev sv. Petra, dalje pomarančo, ki jo je, kakor je zatrjeval bližnji duhovnik, zasadil neki »svetnik«, itd. Ob vilah smo srečali služkinjo, ki je peljala psa posebno drage vrste na jutranji sprehod. Rim je pol kontrastov.

Skoraj teden dni, kolikor smo imeli časa v tem mestu, smo obiskovali najimenitnejše spomenike starega, srednjega in novega veka. Dve razgibani eri v zgodovini človeštva je predstavljala Rim središče, simbol nepremagljive moči, in dvoje vojska, rimska in krščanska, ga je bogatilo z umetnostmi vsega sveta. Vse je veliko, lepo in veličastno, najmočnejši pa je kljub mnogo kasnejši ustvarjenim lepotam stari — antični Rim. Tako bom najprej pripovedoval o njem.

Okoli Kapitola so zgoščena velika reči: Colosseum, Forum

Pogled na spodnji del Trbovlj, kjer imamo poleg rudnika in STT dvoje največjih industrijskih obratov. Prvi nam daje ogromne količine cementa, drugi pa električni tok, ki žene vrsto industrijskih podjetij in daje luč našim stanovanjem.

Z OBČNEGA ZBORA »SVOBODE«-CENTER V TRBOVLJAH

Za večje sodelovanje med »Svobodami«

V soboto je bil v gledališki dvorani Delavskega doma občni zbor »Svobode«-Center, ki ga odlikuje zlasti pobuda, da bi v prihodnje prišlo še do tesnejšega sodelovanja med »Svobodami« v trboveljski dolini.

Nekdo je lepo dejal, da bo mogoče opravičiti obstoj Delavskega doma s skupnimi močmi vseh društev, ki imajo pred sabo isti smoter. Poudarjeno je bilo, da so tekmovanja med društvi sicer koristna, toda le, če se raz-

vijajo v zdravih odnosih in če vplivajo na še hitrejši rast delavske kulture. Škodljivi pojavi, kot so ljubosumje, zavist in drugi, lahko to kulturo kvečjemu osiromajajo, ne pa oplemenitijo.

Občni zbor je spregovoril tudi o materialnih težavah, ki pravzaprav tiščijo več ali manj vsa kulturnoprosvetna društva. »Svoboda«-Center si je po za-slugi delavnega gospodarskega odbora sicer pridobila vir dohodkov, ki pa seveda ne zadostajo za razgibano dejavnost, kakor jo je predvidela v svojem bogatem programu za prihodnjo sezono. Zaradi tega so udeleženci občnega zbora pozdravili zagotovilo predsednika občinskega ljudskega odbora tov. Franca Kralja, da se bo zavzel za večjo pomoč kulturnoprosvetnim društvom, ki opravljajo poslanstvo — kakor je dejal tov. Kralj — ki se ne da meriti z denarjem, a vendarle oplaja delovne ljudi z naprednimi lastnostmi in jih usposablja za odgovorne naloge pri izgradnji lepše bodočnosti.

Skrbno pripravljen referat tov. Ostanka in poročilo tov. Korimška, sta razgrnila pred udeležence občnega zbora vsa pisano dejavnost društva v pretekli sezoni. Bilanca je zelo uspešna, čeprav morda sami z njo niso najbolj zadovoljni. Treba je pač upoštevati, da se vsa dejavnost razvija na amaterski podlagi in da se umetniška dela na visoki ravni, kakor so bila Cankarjevi »Hlapci«, prva domača opera »Gorenjski slavček« in druga, ustvarjajo v prostem času. Člani posameznih sekcij so v pretekli sezoni žrtvovali za vaje in nastope nad 62.000 delovnih ur. Trud ni bil

vedno poplačan, saj se je vseh 40 prireditev udeležilo komaj 16.540 obiskovalcev. Društvo je razen tega sodelovalo na 51 prireditvah in akademijah, ki so bile v počastitev državnih praznikov, občinskega praznika in ob raznih drugih priložnostih.

Na občnem zboru so razpravljali tudi o nedejavnosti odbora za splošno izobraževanje in poudarili, da mora biti ta naloga v prihodnje najvažnejše področje dela društva. Spregovorili so tudi o gostovanjih, ki so se pokazala zelo koristna, ker omogočajo izmenjavo izkušenj med posameznimi društvi in približujejo delovne ljudi. V pretekli sezoni bi bilo lahko še več koristnih gostovanj, če ne bi to vrsto dejavnosti oviralo pomanjkanje finančnih sredstev. Govorili so nadalje o tem, da je treba iskati vedno nove oblike dela, da bi bila tako dejavnost društva čimbolj pisana in za vsakega privlačna. Zanimiva je bila tudi pobuda za prirejanje društvenih prireditev, ki naj bi imele vzgojni smoter.

Načrt dela za prihodnje obdobje predvideva večje število koncertov, dramskih del, operet, akademij in razne druge prireditve. Tako bo na primer mešani pevski zbor »Slavček« ponovil opereto »Pri belem konjčku« in pripravil proslavo 10-letnice svojega delovanja. Gledališče se bo predstavilo občinstvu s petimi deli; med njimi bo tudi »Dnevnik Ane Frank«. Samostojne koncerte bodo pripravili godba na pihala in mladinski pevski zbor. Mladinsko gledališče bo nastudiralo »gro. Vse sekcije pa bodo organizirale tudi gostovanje v razne slovenske kraje. (nc)

Zato, ker je bil partizan?

Jesen tisoč devet sto dvajstiridesetega leta je bila polna bridkosti, negotovosti in žalostnih spoznanj. Tam v Mirnski dolini so pogoste partizanske akcije sil-pale strah med italijansko in nemško soldatesko. Okupator je v svojem besu moril, ropal in pustošil. Italijanska ofenziva je na Malkovcu upeljala 42 postopij, pobila in odpeljala na desetine vaščanov.

Desetega oktobra je bilo izdanih šest malkovskih partizanov. Nemci so jih ujeli in na željo izročili Italijanom. Še tisti mesec, petnajsteja, so bili ustreljeni v Trilžicu.

Njihov skupen grob je tam na tržiškem pokopališču. Vsako leto ga zasujejo s šopki dišečih rož izpod malkovskih gor. Vsako leto se mimo nemo zgrnejo vaščani. Vsako leto obišče ta grob tudi skrušena Franciška Lenč iz Birne vasi. Tu, v taj gomlji počiva njen mož.

Kako daleč, pa vendar še čisto blizu, je njej vojno leto dvajstirideset. Bila je mati s tremi nedorašlimi otroki. Težko, vendar realno je morala sprejeti resnico! Mož ustreljen. Domača streha požgana. Družini je našla boren domček v vinski zidanci, sama pa je ves dan garala po hišah, da je lahko zvečer prinesla lačnim otroškim ustecem skorjo kruha.

Dolga so bila leta vojne in nepopisno je bilo veselje tistih čas, ko je pozdravila osvoboditelje.

Zdaj je od tega že enajst let. Počasi se pozabljajo dogodki iz najtežjih dni. Tovarištvo mineva nekje za gorami...

Franciška ne vidi lepih, velikih rož, ki so zasule grob njenega moža in njegovih tovarišev.

Zakaj? Zgodba je preprosta, kratka, a vendar takšna, ki da misliti. Toda s togini administrativnimi posegi globoko žalimo človeka, tistega, ki je bil med prvimi predan naprednim idejam. Kdo ve, koliko ljudi smo takoj že razočarali, jim pobili vero v vse tisto lepo in pravično, o čemer je bilo zlasti v vojnih letih toliko besed?

Franciški Lenč je šele pred časom uspelo dobiti potrdilo o zaposlitvi svojega moža na Nizozemskem.

Na podlagi tega je vložila lanske leto obnovitveni predlog za zvišanje družinske pokojnine. Po dolgem čakanju je pred nekaj meseci dobila s okrajnega zavoda za socialno zavarovanje vendarle odgovor. Nasmeš z njenih lic pa je ušginal, ko je prebrala.

»Po 26. členu navedene uredbe (zakon o socialnem zavarovanju delavcev in uslužbencev) se čas prebit v delovnem razmerju v tujini, prizna v delovno dobo zavarovanca, ki je bil v FLR Jugoslaviji v delovnem razmerju najmanj 5 let po 15. 6. 1945. leta, ali najmanj deset let vsega skupaj pred tem dnem in po njem.«

Ker je mož predlagateljice, po katerem uživa družinsko pokojnino, umrl 15. 10. 1942, se v smislu navedenega predpisa zaposlitev v inozemstvu ne more šteti v delovno dobo pokojnega moža, ker po 15. 6. 1945 v FLR ni bil v delovnem razmerju. Zaradi tega se tudi družinska pokojnina ne more zvišati...

V glavi ji plešejo vojna leta, mož in utemeljitev odločbe. Za upravičeno, tisto kar je on težko prislužil na tuji zemlji, je torej prikrajšana zato, ker se je med prvimi boril za svojo domovino in tak tudi omahnil.

In Franciška ve, da ni malo tistih, ki prejemajo polno pokojnino, ki so prišli do nje na sumljiv način — skratka piškava malo dati domovini.

Sele novi zakon o socialnem zavarovanju, bo popravil živico partizanski mater. —jak

ITALIJA-dežela senc in sončne lepote

Romanum, ostanke Venerinega templja, slavoloki nekaterih rimskih vladarjev in vojskovodij, Pantheon itd.

Se do danes je delno ohranjeno gigantsko kopališče, ki se imenuje Karakalnske terme. V bazenih in kabinah s toplo ali hladno vodo je bilo hierati prostora za 1.600 kopalcev. Še za današnje razmere sodobna naprava je svojim obiskovalcem nudila v razvedrilo tudi druge ugodnosti, kakor športno dvorano, knjižnico in restavracijo. V notranjosti term uprizarajo danes v poletnih mesecih gledališke, predvsem operne predstave, ki so za tujce, turiste velika atrakcija.

Do Pantheona, ki velja za najpopolnejše stavbo vse rimske antike, smo se le s težavo pririli. Ulice okoli njega so vedno polne avtobusov. Ze stebrov je pred njim in velika vrata v kovine naredijo velik vtis. Notranji prostor, ki je včasih predstavljal svetilišče rimskih bogov, pa je danes spremenjen v posli katoliško cerkev. Zato je zanimiv in vreden le še arhitektonski del. Le-ta pa zavzema v zgodovini arhitekture posebno častno mesto. Kakor Rimljanji, tako so tudi že Grki uporabljal i železo za povezovanje kamnitih blokov. Hkrati so Rimljani ustvarjali že loke in kupole, kar Grki še niso. Tipičen primer rimske gradbene spretnosti

predstavlja prav Pantheon. Zgodovinarji še niso mogli natančno ugotoviti, kje so se Rimljani, ki so učenci Grkov, naučili zidati kupole. Najverjetneje je mnenj, da so to tehniško povzeli od Etruščanov, a ti so se te umetnosti naučili kje na vzhodu, saj so Asirci že uporabljali loke. Ustvarjalce vseh bolj ali manj znanih kupol širom po Italiji in po svetu je navdihnila ta mojstrovina. Kljub velikemu šumu in gneči, ki je bil znotraj okrogle zgradbe, sem imel pri-liko v prostoru slišati glasbo. Njena harmoničnost in polnost mi je v kupoli za trenutek ustvarila to, kar se drugi trudijo, da bi dokončno vželi, veličastje antičnega hrama. Premer in višina kupole merita 43 metrov.

Preden so zavile rimske legije po kamniti stari cesti zmag in triumfov pod slavoloki preko Foruma in Kapitola, so se lahko ozrle na Colosseum, največjo ustvarjenj starega Rima. Ker je dajal več stoletij mnogim rimskim cerkvam potrebni gradbeni material, je to danes le še na pol ohranjena kamnita zgradba. Ima elipsasto obliko s daljšim premerom 135 metrov. Na treh vrstah arkad, oknašenih z dorskimi, jonskimi in korintskimi stebri je bilo prostora za okoli 100.000 gledalcev.

(Nadaljevanje sledi)

Halo, 91

Videti je, da bo vaš kriminalni roman »Halo na čisti prijetno in napeto branje. Me ne in moje stanovanje močno zanima, koliko časa bo izhajal? Zelo radi bi tudi zvedeli nekoliko vsebine.

T. D. Trbovlje

Na prvo vprašanje, lahko odgovorimo: približno eno leto. Na drugo pa samo tole: berite nadaljevanje romana vsako soboto. In počasi boste izvedeli vse vsebine.

Imam petnajstletnega sina, ki se želi izučiti ključavničarske obrti. Doslej je bil pri sorodnikih. Kam naj se obrnem?

S. T. Sevnica

Na prvo posredovalno za delo. Vendar dvomimo, da bi našli kakšno prazno mesto, ker so taka mesta oddana navadno po zaključku vsakega šolskega leta.

Rad bi zvedel, zakaj imajo v Kiscu na prostoru zdelc boljše filme kot v Zagorju. Po mojem bi morali biti narobe: boljši v Zagorju, ker je več obiskovalcev.

T. S. Zagorje

Vprašali smo pristojne ljudi v Kiscu, ki so nam povedali, da ima njihova kinosekcija dobre zveze tudi z ostalimi jugoslovanskimi filmskimi podjetji, ne samo z ljubljanskim. Zato izdajo nekoliko več sredstev, filmi pa so vedno dobri. Še naše mnenje: to bi se splačalo tudi kinu »Triglava«.

Prepričani smo, da bi ustregli vam in drugim ljubiteljem filmske umetnosti.

Kaj bi vi storili, če bi vam član upravnega odbora naša druga svetovna prodaja vinskih pridelkov za zadrugi, sam pa za zadrugo obide in ga proda na kupovalcu nekaj dinarjev dražje?

T. U. zadrugi Brežice

Brez vsakega pomisleka bi ga razmazali na prvem združenem sestanku. Povejte ime tega člana, bomo se mi napravili svojo dolžnost.

Ce res odgovarjate na vsa vprašanja, mi povejte, kdo piše »Pepčka«?

C. I. Trbovlje

Na stalni sodelavec (tj.)? Naš hallo pomagal? Dve leti sem bil na prioriteten listi za dodelitev stanovanja; slednjič sem dobil odločbo za stanovanje, stanovanje pa so drugi organi dodelili drugemu prosilcu. Zdarj nimam stanovanja, s prioriteten liste pa so me črtali.

Odiotba je seveda pravno veljavna, stanovanjska uprava vam mora najti drugo stanovanje, ali pa vas ponovno vpisati na seznam nujnih prostilcev. Naše mnenje je, da Zagorjani ne potrebujejo stanovanjske komisije, če kdor koli dela mimo nje, ali pa če ta dela brez posvetovanja z oblastnimi in drugimi organi.

S. I. Zagorje

Uprava kino podjetja v Radečah pripravila svojo občinstvo prijetno presenečenje: po vsej verjetnosti bo radeški kino 29. novembra t. l., ob praznovanju dneva republike, predvajal svoj prvi kinemaskopski film. S finančnimi sredstvi, ki jih je preskrbel občinski ljudski odbor, je uprava kina že naročila specialne kinoprojektorje in še druge rekvizite, ki so potrebni za prikazovanje kinemaskopskih filmov. Del potrebne aparature je že prispel v Radeče. V kratkem bodo prišli v kraj tudi monterji inštituta za elektroreževe iz Ljubljane, ki bodo z domačimi strokovnjaki opravili montažo.

Številne obiskovalce kino predstav bo ta novost prav gotovo razveselila, saj bo v bodoče mogoče naročiti številno prvovrstnih filmov, ki jih je mogoče predvajati samo s kinemaskopskimi projektorji.

Za stare projektorje radeškega kina se zanimajo v Zidanem mostu in v Rhovem. S tem bi dobila tudi ta dva kraja svoje kinoprojektorje. Če pa

uprašanje treznejše premisimo, se nam to ne zdi najpametnejša rešitev. Projektorji so namreč stari in izrabljeni. Razen tega pa bi v obeh navedenih krajih potrebovali še vrsto drugih delov, ki so potrebni, da bi filme sploh lahko predvajali. Vse to pa terja precejšnje stroške. Umestneje bi bilo, da bi stare projektorje prodali, za njihovo izkupiček pa kupili ozkotračni projektor, ki je zelo potreben in pomemben za celotno področje občine. S tem

Na rudniku v Hrastniku so imeli pretekli mesec slavje, ki ga krajevna kronika verjetno ne pomni. Rudarji so se namreč na poseben način poslovlili od delovnega tovariša, ki je odšel v pokoj.

Ko je pred dnevi rudar Martin Bočko delal zadnji dan v jami, so mu tovariši njegove delovne izmene pripravili pri-

praznjenje. Tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

Ko je harmonika uthnila, je sotovariš Martina slovesno spregovoril: »Tovariš Martin! Ko odhajaš od nas in ko te ne bo več klicala rudniška piščalka na delo, Ti v imenu nas vseh želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav in da bi v miru in sreči užival za-

ječno presenečenje: tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

Ko je harmonika uthnila, je sotovariš Martina slovesno spregovoril: »Tovariš Martin! Ko odhajaš od nas in ko te ne bo več klicala rudniška piščalka na delo, Ti v imenu nas vseh želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav in da bi v miru in sreči užival za-

ječno presenečenje: tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

Ko je harmonika uthnila, je sotovariš Martina slovesno spregovoril: »Tovariš Martin! Ko odhajaš od nas in ko te ne bo več klicala rudniška piščalka na delo, Ti v imenu nas vseh želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav in da bi v miru in sreči užival za-

ječno presenečenje: tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

Ko je harmonika uthnila, je sotovariš Martina slovesno spregovoril: »Tovariš Martin! Ko odhajaš od nas in ko te ne bo več klicala rudniška piščalka na delo, Ti v imenu nas vseh želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav in da bi v miru in sreči užival za-

ječno presenečenje: tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

Ko je harmonika uthnila, je sotovariš Martina slovesno spregovoril: »Tovariš Martin! Ko odhajaš od nas in ko te ne bo več klicala rudniška piščalka na delo, Ti v imenu nas vseh želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav in da bi v miru in sreči užival za-

ječno presenečenje: tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

Ko je harmonika uthnila, je sotovariš Martina slovesno spregovoril: »Tovariš Martin! Ko odhajaš od nas in ko te ne bo več klicala rudniška piščalka na delo, Ti v imenu nas vseh želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav in da bi v miru in sreči užival za-

Posavje

OD SOBOTE DO SOBOTE

Pepčka pripravljuje

Pa je le pomagalo moje vabilo v predzadnji številki k večjemu in boljsemu sodelovanju v tej, za naše naročnike precej bralni knjižnici. Dopolni sem dobil celo iz Blance, kar je zadnja leta prava redakcija. Poslušajte torej, kaj nam je sporočil naš dopisnik. Takole pravi: »Imamo gostilnico, ki redkokdaj premore kaj drugega kot vino. Gostilničar je tako ošaben človek, da se s hudiči grizava. Nič kaj rad ne vidi, če ima polno gostov, zadnjič jih je celo nagnal. Pepček, predlagam, da ga nekoliko poudi, ali pa mu pošljete »Knjigo o lepem vedenju«. Morda bo pomagalo.«

Pa še tole: v naši zadrugi trgovino imamo ljudi, ki so se s poštevanko skregali. Naše gospodinjice vsak dan ugotovljajo, da sta prodajalca zadržala deset, dvajset pa tudi sto dinarjev več za kupljeno blago. Kaj praviš, Pepček, če bi jih poslali še malo v osnovno šolo, tja v prve razrede, imamo učiteljske, ki so dobre računkarke!

Anonimnemu dopisniku, ki tarna, da pozna brezvestne vinogradnike, ki so svoj vinski pridelek »pogegnali« z vodo in takega pripeljali v zadrugo, moram sporočiti, da je tej rubriki storil kaj majhno uslugo. Zatorej povej, kako se pišeš, v katero zadrugo so vinogradniki pripeljali tako vino, pa še imena teh tihcev. Šele potem bomo lahko zaročili.

V hrastinski pekarni sem poučil peke, da je velik greh zapeti v kruh skoraj 4 cm dolg žebelj. Mislim, da veliki nikler na svetu ne obesimo testa na žid, z žebelji pa pritrđijo. Za zdaj pa v Hrastniku še ni nič v redu, da bodo odprli poseben pekarni muzej. Kadar ga bodo, jim žebelj posređim. Pa je to jim svetujem, da naj kruh bolj zapetijo, Hrastničani nečijo zboleti zaradi njihove nemarnosti.

Sem velik prijatelj dobrega mleka. Zato sem bil zadnjič kar jezen, ko so mi v mlečarni v Toplicah natočili v litrsko steklenico najmanj pol decil mleka manj, kot sem ga plačal. Spomnil sem se istega lepega slovenskega občaja: zrno do zrna... Ker sem bil torej pri mleku prikrajšan, sem stopil v gostilno Križičke, kjer so kuhali pravo, pristno slivovko. »Ja,« so rekli, »bodo naši gostje vsaj pravo znanje pili.« Pokusil sem ga kapljico, pa bi jo bil skoraj izpili, tako je bilo močno. In zato moram seveda pohvaliti zamisel tega gostilničarja, da ima samo kuba žganja, bodo gostje vsaj bolj zadovoljni. Povedal so mi še, da ni res, da so pred nekaj meseci prodali zasebnikom slive po 55 din, marveč po 45 din, in niso pri tem ničesar zaslužili. Slive pa so bile zbrane in jih je bilo škoda porabiti za žganje. Se na podružnico DES sem skočil in tistem mlademu pomočniku razložil, da imajo vira za žganje, kar je bilo samo kuba žganja, pa so ga bodo učili spoznavati elektriko, ne pa čistiti »mopedov«. Ljudje so se zgražali in zatrdili, da tisti vajenec ne bo kaj prida napredoval v svoji učni dobi. Zato svetujem pomočniku, naj strošek čisti sam v prostem času, vajenca pa uči drugih veščin.

Na svidenje!

Obisk v dolini stekla, kemikalij in premoga...

LOJZE HOFBAUER, hrastinski kronist — 65-letnik

Kadar koli me zanese pot v Hrastnik, se razvije pred menoj slikovito življenje, ki ga je doživela ta, na prvi videz pust, a zato tem bolj pisana in živahna dolina. Ob vsakem obisku stolim tudi do tovariša Lojzeta Hofbauera, tega našega popularnega za-

savskega novinarja, zgodovinarja, kronista in nadvse pogumnega socialnega in kulturnoprosvetnega delavca in organizatorja.

Naj mi služi njegov 65-letni življenjski jubilej, da naznanim nekaj spominov nanj in njegovo rojstno hrastniško dolino.

Lojze Hofbauer je bil rojen v tej dolini 19. junija 1892. Tiste čase je imela ta kotlina že precej razvito industrijsko podobo. Hrastnik je tipičen primer za razvoj in napredek našega Zasavsja. Pred sto petdesetimi leti — ko še ni bilo nobene obrti in industrije, je domoval v tem kraju, znanem pod prvotnim imenom Brnica, le šest kmotov in le nekaj 50 prebivalcev. Danes pa je to mesto, ki je v tej dolini postopoma, saj steje ta komunak kakih 7000 prebivalcev in je tu odstotek v industriji zaposlenih ljudi največji med vsemi kraji Zasavsja in tudi Slovenije.

V času, ko se je rodil naš ljubljant Lojze, je imela ta kotlina zaradi dominirajočega tujejezičnega življenja nemakutarsko podobo. Zato so domačini, ki so se začeli boriti za izraz domačega življenja in jezika, vredni vse pohvale. Lojze Hofbauer je tudi domel, da bo le krepka organizacija vrnila dolini tisto, kar so ji tuji iztrgali. Zatem so prišli dolni tista trenja in delovna podoba, ki je prinesla šele osvoboditev po drugi svetovni vojni.

O tem živu še mnogi drobni, pohvale vredni spominiki; za primer naj povem, da bodo hrastniški gasilci slavili ta dan 50-letnico, odkar so uvedli v društvo slovensko poveljevanje. Mlad rod le s težavo doume take zmag, ker so, gledane z današnje perspektive, težje nepopolne. Vendar so pomembne vse take in podobne zmagi mnogo dela in mnogo bojev, da je naš človek ostal gospodar in zmagovalac na svoji grudi.

O vsem tem je, nekaj po ustinj dobrih in pripravljenosti starejših za današnji svet, ki je danes na nem doživljanju, naš slavljeneč živa in zgovorna kronika te doline ob Bobnu.

Lojzeta je vlekel v učiteljski stan, in ko je dovršil maturo, je ostal zvest domači šoli. Bil je tu za učitelja in po končani drugi vojni, ko se je vrnil iz pregnanstva v Srbijo (živel je v Jagodini, danes Svetozarev, in je bil v pregnanstvu moj bližnji sosed), je postal direktor domače šole. Zdal je, da je nekaj let upokojen, in ko je mu dopuščal zdravje, je nehalno marljivo: je kronist domače doline, dopisnik listov in pripravil ustanovitve krajevnega in strokovnega steklarstva muzeja. Pridno obiskuje stare ljudi, delavce, steklarje, rudarje in druge, in zapiše vse, kar čuje važnega in značilnega, da ne bo ostal noben spominček pozabljen. Prav zato prikaže dolino, ne le po lastni pameti, ampak po vseh krogih z veseljem in zanimanjem, kar mu nudila lep pregled razvoja in napredka Hrastnika in ostalega Zasavsja.

Pohvala je treba povedati, da je Lojze Hofbauer vzgledni tu v dolini rod ljudi, ki je danes na vodilnih mestih, tako v občinskem ljudskem odboru, v steklarni in drugih podjetjih, ki z razumeva-

Sola. — Pred kratkim smo dobili za eno učilno novo opremo, ki je bila zelo potrebna, saj je bila stara že močno izrabljena. Zahvaljujemo se Obč. Brežice in osemku za posredovanje, ki sta omogočila preskusi nove šolske opreme. — Na šoli je vpisanih 118 učencev. Šolski obisk je še kar dober in starši kažejo zanj potrebno razumevanje, ker vedo, da se bodo otroci le ob rednem obisku lahko kaj naučili. Je jim bo v življenju potem koristilo.

Ta dni se je sešel tudi šolski odbor in proučil vojniško, materialna in ostala vprašanja na šoli. Obpravljali je tudi šolski obisk.

M. M.

Prejšnji petek so se zbrali k posvetovanju v domu »Svobode« na Vidmu zastopniki mladinskih sekretariatov Tehniške srednje šole v Krškem, višje gimnazije v Trbovljah in občinskega komiteja LMS v Krškem.

Posvetovanje je potekalo zelo živahno in je prišlo na njem do zblizanja mladinskih osnovnih organizacij in dela med njimi. V razgovorih so mladinci obravnavali vprašanja s političnega in kulturnega področja in so sprejeli potrebne sklepe. Največ so na tem posvetovanju govorili o politično-ideolo-

škem delu. Ker je TSS v Krškem nova ustanova in je življenje v njej šele začelo, so sprejeli predlog, da mladinska organizacija na šoli kaže pomoč pri občinski ali okrajni organizaciji ZKS, kjer ji bodo pomagali z nasveti in predavanji. Ker je med mladinci veliko zanimanje, bodo na šoli ustanovili v najkrajšem času tudi marksistični krožek.

Nadalje so sklenili, da bi tekmovali tudi v športnih disciplinah, in sicer v rokometu, košarki, odbojki, namiznem tenisu, atletiki itd.

J. M.

Posvetovanje mladinskih sekretarjev v Vidmu-Krškem

Prejšnji petek so se zbrali k posvetovanju v domu »Svobode« na Vidmu zastopniki mladinskih sekretariatov Tehniške srednje šole v Krškem, višje gimnazije v Trbovljah in občinskega komiteja LMS v Krškem.

Posvetovanje je potekalo zelo živahno in je prišlo na njem do zblizanja mladinskih osnovnih organizacij in dela med njimi. V razgovorih so mladinci obravnavali vprašanja s političnega in kulturnega področja in so sprejeli potrebne sklepe. Največ so na tem posvetovanju govorili o politično-ideolo-

škem delu. Ker je TSS v Krškem nova ustanova in je življenje v njej šele začelo, so sprejeli predlog, da mladinska organizacija na šoli kaže pomoč pri občinski ali okrajni organizaciji ZKS, kjer ji bodo pomagali z nasveti in predavanji. Ker je med mladinci veliko zanimanje, bodo na šoli ustanovili v najkrajšem času tudi marksistični krožek.

Nadalje so sklenili, da bi tekmovali tudi v športnih disciplinah, in sicer v rokometu, košarki, odbojki, namiznem tenisu, atletiki itd.

J. M.

Tudi v Radečah kinemaskop

Uprava kino podjetja v Radečah pripravila svojo občinstvo prijetno presenečenje: po vsej verjetnosti bo radeški kino 29. novembra t. l., ob praznovanju dneva republike, predvajal svoj prvi kinemaskopski film. S finančnimi sredstvi, ki jih je preskrbel občinski ljudski odbor, je uprava kina že naročila specialne kinoprojektorje in še druge rekvizite, ki so potrebni za prikazovanje kinemaskopskih filmov. Del potrebne aparature je že prispel v Radeče. V kratkem bodo prišli v kraj tudi monterji inštituta za elektroreževe iz Ljubljane, ki bodo z domačimi strokovnjaki opravili montažo.

Številne obiskovalce kino predstav bo ta novost prav gotovo razveselila, saj bo v bodoče mogoče naročiti številno prvovrstnih filmov, ki jih je mogoče predvajati samo s kinemaskopskimi projektorji.

Za stare projektorje radeškega kina se zanimajo v Zidanem mostu in v Rhovem. S tem bi dobila tudi ta dva kraja svoje kinoprojektorje. Če pa

uprašanje treznejše premisimo, se nam to ne zdi najpametnejša rešitev. Projektorji so namreč stari in izrabljeni. Razen tega pa bi v obeh navedenih krajih potrebovali še vrsto drugih delov, ki so potrebni, da bi filme sploh lahko predvajali. Vse to pa terja precejšnje stroške. Umestneje bi bilo, da bi stare projektorje prodali, za njihovo izkupiček pa kupili ozkotračni projektor, ki je zelo potreben in pomemben za celotno področje občine. S tem

Na rudniku v Hrastniku so imeli pretekli mesec slavje, ki ga krajevna kronika verjetno ne pomni. Rudarji so se namreč na poseben način poslovlili od delovnega tovariša, ki je odšel v pokoj.

Ko je pred dnevi rudar Martin Bočko delal zadnji dan v jami, so mu tovariši njegove delovne izmene pripravili pri-

praznjenje. Tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

Ko je harmonika uthnila, je sotovariš Martina slovesno spregovoril: »Tovariš Martin! Ko odhajaš od nas in ko te ne bo več klicala rudniška piščalka na delo, Ti v imenu nas vseh želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav in da bi v miru in sreči užival za-

ječno presenečenje: tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

Ko je harmonika uthnila, je sotovariš Martina slovesno spregovoril: »Tovariš Martin! Ko odhajaš od nas in ko te ne bo več klicala rudniška piščalka na delo, Ti v imenu nas vseh želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav in da bi v miru in sreči užival za-

ječno presenečenje: tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

Ko je harmonika uthnila, je sotovariš Martina slovesno spregovoril: »Tovariš Martin! Ko odhajaš od nas in ko te ne bo več klicala rudniška piščalka na delo, Ti v imenu nas vseh želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav in da bi v miru in sreči užival za-

ječno presenečenje: tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

Ko je harmonika uthnila, je sotovariš Martina slovesno spregovoril: »Tovariš Martin! Ko odhajaš od nas in ko te ne bo več klicala rudniška piščalka na delo, Ti v imenu nas vseh želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav in da bi v miru in sreči užival za-

ječno presenečenje: tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

Ko je harmonika uthnila, je sotovariš Martina slovesno spregovoril: »Tovariš Martin! Ko odhajaš od nas in ko te ne bo več klicala rudniška piščalka na delo, Ti v imenu nas vseh želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav in da bi v miru in sreči užival za-

ječno presenečenje: tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

Ko je harmonika uthnila, je sotovariš Martina slovesno spregovoril: »Tovariš Martin! Ko odhajaš od nas in ko te ne bo več klicala rudniška piščalka na delo, Ti v imenu nas vseh želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav in da bi v miru in sreči užival za-

Nenavadno slavje v Hrastniku

Na rudniku v Hrastniku so imeli pretekli mesec slavje, ki ga krajevna kronika verjetno ne pomni. Rudarji so se namreč na poseben način poslovlili od delovnega tovariša, ki je odšel v pokoj.

Ko je pred dnevi rudar Martin Bočko delal zadnji dan v jami, so mu tovariši njegove delovne izmene pripravili pri-

praznjenje. Tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

Ko je harmonika uthnila, je sotovariš Martina slovesno spregovoril: »Tovariš Martin! Ko odhajaš od nas in ko te ne bo več klicala rudniška piščalka na delo, Ti v imenu nas vseh želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav in da bi v miru in sreči užival za-

ječno presenečenje: tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

Ko je harmonika uthnila, je sotovariš Martina slovesno spregovoril: »Tovariš Martin! Ko odhajaš od nas in ko te ne bo več klicala rudniška piščalka na delo, Ti v imenu nas vseh želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav in da bi v miru in sreči užival za-

ječno presenečenje: tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

Ko je harmonika uthnila, je sotovariš Martina slovesno spregovoril: »Tovariš Martin! Ko odhajaš od nas in ko te ne bo več klicala rudniška piščalka na delo, Ti v imenu nas vseh želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav in da bi v miru in sreči užival za-

ječno presenečenje: tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

Ko je harmonika uthnila, je sotovariš Martina slovesno spregovoril: »Tovariš Martin! Ko odhajaš od nas in ko te ne bo več klicala rudniška piščalka na delo, Ti v imenu nas vseh želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav in da bi v miru in sreči užival za-

ječno presenečenje: tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

Ko je harmonika uthnila, je sotovariš Martina slovesno spregovoril: »Tovariš Martin! Ko odhajaš od nas in ko te ne bo več klicala rudniška piščalka na delo, Ti v imenu nas vseh želimo, da bi ostal še dolgo let čil in zdrav in da bi v miru in sreči užival za-

ječno presenečenje: tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovarišu Martinu v slovo poskočno koračnico.

ječno presenečenje: tisti, ki so prispeli z dopolnjenimi službe, že prej iz jame, so počakali, da je rudnik dvigalo pripeljalo tudi Martina, katerega so vzeli v svojo sredino. Ko so bili vsi zbrani, so se z njim slikali v spomin. Navzoči harmonikar je komaj čakal, da potegne svoj meh in zaigra tovari

Delavski dom v Trbovljah razpisuje

za delovno leto 1957/1958 redni GLEDALSKI ABONMA za stalne obiskovalce gledaliških prireditev v izvedbi slovenskega ljudskega gledališča iz Celja.

Plačilni pogoji za šest predstav:

- I. prostor 600 din,
- II. prostor 540 din,
- III. prostor 360 din,
- stojnice 180 din.

Abonenti imajo v abonmaju od 15-20% popusta na redne cene. Abonma je plačljiv takoj ob vpisu oziroma v treh obrokih, od katerih se prvi plača ob vpisu, drugi do 1. 2. 1958 in tretji do 1. 4. 1958.

Abonenti bodo lahko videli na svojem stalnem sedišču v gledališki sezoni šest predstav, izbranih iz okvirnega repertoarja Slo. ljudskega gledališča iz Celja.

Ta okvirni repertoar obsega dela dela:

Anton Asker: STARA PRAVDA, Bratko Kreft: KRANJSKI KOMEDIJANT, Levstik-Kreft: TUGOMER, Duernmatt: ANGEL PRIDE, ALZAKON GOSPODA MISSISSIPPIJA, Faulkner: REKVIEM ZA LUNO, Kesselring: ARZEN IN STANE CIPKE, Brandstetter: MOLK Nazim Hikmet: IVAN IVANOVIC, Ustinov: ROMANOV IN JULIJA, Giraudoux: OSEM-TRIDESETI AMFITRION ali Anouilh: ORNIKE ali VALCEK TOREADORJEV, DNEVNIK ANE FRANKOVE, Goldoni: PREBRISANA VDOVA, Nusič: LJUDJE (Svet), Copić: NIKOLETINA, BURSAC, Williams: STEKLENA MENAZERJA, Ben Minoli: PIERROT JE PADEL, Z. LUNE, Puškin: EVGENIJ ONJEGIN (koncertno), David: PESEK, Casaca: DREVEŠA UMIRAJO STOJE IN SLOVENSKA NOVISETA.

Iz gornjega okvirnega repertoarja bo odbranih šest najboljših predstav.

Priglasitve in rezervacije za abonma sprejema v času od 9. do 20. novembra 1957 blagajna Delavskega doma dnevno od 10. do 11. in od 18. do 20. ure.

Stalni abonenti bodo imeli prednost pri nakupu vstopnic pri gostovanjih ostalih umetniških kolektivov v Delavskem domu.

UPRAVA DELAVSKEGA DOMA TRBOVLJE

OBJAVA

V drugi polovici letošnjega leta je nastalo občutno pomanjkanje gradbenega materiala in to zaradi tega, ker nismo imeli pravih podatkov za sklenitev potrebnih za ključnice za dobavo takega materiala.

Da se v letu 1958 temu izognemo, prosimo vse stanovalce uprave, podjetja in urade ter zasebnike z območja okraj Trbovlje, ki se želijo z gradbenim materialom v letu 1958 priskrbeti preko našega podjetja, da nam takoj sporočijo svoje potrebe, ker podatke nujno rabimo, da si zagotovimo zadostne količine potrebnega gradbenega materiala za leto 1958.

Istovrstno sporočilo, da bomo v letu 1958 pričeli s prodajo rezanega lesa za potrebe potrošnikov.

Priporočila se trgovsko podjetje »ZELEZNINA«, Trbovlje.

Oddelek za zdravstvo in socialno varstvo pri občinskem ljudskem odboru Trbovlje objavlja

RAZPORED

cepljenja proti otroški paralizni predšolskih otrok, rojenih v času od 1. januarja 1951 do 31. marca 1957 sledenče:

1. Cepljenje v osnovni šoli Planina: v ponedeljek, 18. novembra od 9. do 10.30 za sledeča naselja: Planina, Čebine in Vrhe.

2. Cepljenje v Domu »Tonček Četevca« na Kleku v ponedeljek, 18. novembra od 11. do 13 za sledeča naselja: Klek, Praproče in Planina vas.

3. Cepljenje v osnovni šoli na Dobovci: v torek, 19. novembra od 8.30 do 12 za sledeča naselja: Dobovec, Ključevca, Skofja rida, Zupa in Završje.

4. Cepljenje v Galskem v gostilni Kurmik: v sredo, 20. novembra od 8.30 do 12 za naselja: Galsko in Knezod.

5. Cepljenje v osnovni šoli Četec: v petek, 22. novembra od 11. do 13 za sledeča naselja: Katarina, Otenik, Marko in Četec.

6. Cepljenje v Zdravstvenem domu Trbovlje (stara bolnišnica): cepljenje bo v tednu od 18. novembra (ponedeljek) do vključno 23. novembra (sobota), in to samo popoldne od 14 do 18 ure za sledeča naselja: Novi dom, Vodenska cesta od številke 22 dalje, Trg revolucije, Keršičeva cesta, Rudarska cesta Dobrna, Hohkrajova kolonija, Ribnik, Retje, Šušterjeva kolonija, Globušak, Pod Ostrim vrhom, Opekarna in Neža.

7. Cepljenje izolinica Trbovlje: v četrtek, 21. novembra, v petek, 22. novembra in v soboto, 23. novembra, vsakokrat popoldne od 8 do 12 za sledeča naselja: Okrajni trg, Obrtniška cesta, Malcova cesta, Lok, Ojstro, Savinjska cesta, Kešetovo, Gimnazijeva cesta, Keršičev hrib, Dom in vrt, Cesta Tonček Četevca, Golovec, Trg Franca Fakina in Vreškovci.

8. Cepljenje v splošni ambulanci v Bevkem: v ponedeljek, 18. novembra, v torek, 19. novembra in v sredo, 20. novembra, vsakokrat samo popoldne od 14 do 18 za sledeča naselja: Kolodvorska cesta, Zasavska cesta, Nasipi, Bevkovo, Ob železnici, del Vodenske ceste do številke 21.

Cepilni bosta dve ekipi. — Starši bodo prejeli vabilo, da privedejo svoje otroke k cepljenju. Na vabilu bo označen natančen kraj cepljenja, datum in ura cepljenja. Za otroke, rešene v času od 1. januarja 1951 do 31. marca 1957, ki vabila za cepljenje iz kakršnih koli razlogov ne bodo prejeli, prosimo starše, da kljub temu pripeljejo otroke k cepljenju. S seboj naj prinesejo rojstni list in zdravstveno knjižico otroka. Zglastijo naj se v razporedu navedenih dneh na najbližjem cepišču svojega bivališča.

Otroci se bodo cepili trikrat. Starši bodo pripraveali za vsa tri cepljenja skupno 600 dinarjev, torej za prvo cepljenje 200 dinarjev, za drugo, ki bo v mesecu decembru, 200 dinarjev in za tretje cepljenje po šestih mesecih zopet 200 dinarjev.

Samo popolno, trikratno cepljenje bo zanesljivo obvarovalo vašega otroka pred obolenjem za ohromelostjo!

V času cepljenja od 18. do 23. novembra tega leta sledi oddelki v Zdravstvenem domu v Trbovljah ne bodo poslovali: šolska ambulanta, posvetovalnica za materne dojenčkov, posvetovalnica za nosečnice, dispanzer za žene, kontracepcijska ambulanta in otroški dispanzer.

RESITEV MAGIČNEGA KVADRATA IZ 45. ŠTEVILKE

Pravilna rešitev nagradnega magičnega kvadrata, ki smo ga priročili v 45. številki »Zasavskega tednika«, se glasi (vodoravno in navpično): PEST, EMIL, SILA, TLAK.

Prvo nagrado je žreb prisilil Antonu TITOVSKU, učenca 1. a razreda nižje gimnazije v Radečah, Zelenik 29, post. Radeče pri Zidanem mostu — drugo pa SONJ SLAPŠAK, učenka 2. a razreda osnovne šole, post. Brestanica. Obema bomo poslali knjižno darilo po pošti.

Vsem ostalim rešiteljem uganke, ki jim žreb ni bil naklonjen, za poslano rešitev prisrčno hvala.

UREDNIŠTVO

NOV NAGRADNI MAGIČNI KVADRAT ZA PIONIRJE

V naslednjem prinašamo našim pionirjem v rešitev magični kvadrat, ki nam ga je poslala Metka Vučetič, učenka IV. b razreda nižje gimnazije v Hrastniku. Rešite ga!

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16

Besede (vodoravno in navpično):

1. skrajšano moško ime;
2. država na Bliznjem vzhodu;
3. grobnice (tudi mlinski žlebovi);
4. slonov zob.

Orke: AA, EE, II, KKK, L, M, OO, RRR.

Rešitve nam pošljite do nedelje, 24. novembra, opoldne. Za rešitev bomo podelili 2 lepi knjižni nagradi (po odločitvi žreba). Pri odgovoru ne pozabite navesti razen svojega imena in priimka tudi razred šole, k ljo obiskujete, ter pošto in kraj, kjer ste doma.

Vaš pionirjem lepe pozdrave!

UREDNIŠTVO

Šport v preteklem tednu

MARIBORSKO-VARAZDINSKO-CELJSKA LIGA

Namesto zmage – samo neodločen rezultat

Podravka (Koprivnica) : Rudar 3:3 (1:2)

Ves čas prvega dela igre je bil »Rudar« znanstveno močnejši in je to tudi upravitelj v dveh golih, katerega je dosegel Oprešnik, ki je bil ta dan ne samo najboljši v svoji ekipi, temveč tudi med vsemi igralci na igrišču. Tega pa ne moremo trditi za ostale Rudarjeve. Po stanju 2:0 so imeli ti še več zelo ugodnih priložnosti, ki pa so ostale brez uspeha. Tokrat so bili dobri tudi domači, ki so neopričakovano dosegli svoj prvi gol.

V drugem polčasu sta bila oba nasprotnika enakovredna in domačinom je uspelo stanje izenačiti. Spet je kmalu nato Oprešnik »potegnili« in dosegel svoj tretji gol. Tako je ostalo do zadnje sekunde, ko so domačini po krivdi »Rudarja« dosegli gol in s tem uspeli obratovati doma eno točko. Moštvo »Rudarja« je v vratarjem Ahilom (izjema sta Oprešnik in Hladnik) prikazalo slab nogomet. Res je, da bo preostali

tekmi z »Mariborom« doma in s »Kladivarjem« v Celju treba zaigrati drugače, dosti bolj, sicer se lahko zgodijo, da bo v zadnjih minutah prvo mesto v jesenskem delu prvenstva »Rudarja« splavalo po vodi.

Sodniška trojica je svojo nalogo dobro opravila. Igra je bila veskoti precej hitra in ostra, toda fair.

V nedeljo bo »Rudar« igral doma proti »Mariboru«.

Lestvica po IX. kolu

Rudar	9	6	2	1	23:19	14
Maribor	9	6	1	2	34:17	12
Sloga	9	5	2	2	28:20	12
Kladivar	9	5	1	3	27:15	11
Sloboda	9	3	3	3	11:16	9
Jedinstvo	9	2	4	3	10:12	8
Podravka	9	2	3	4	23:21	7
Aluminij	9	1	5	3	17:31	7
Tekstilac	9	1	5	3	17:31	6
Mladost	9	1	5	3	19:24	6
Drava	9	1	5	3	6:31	6
Zagorac	9	2	1	5	15:16	5

CELJSKO-ZASAVSKA NOGOMETNA LIGA

Sloga (Trbovlje) : Bratstvo (Hrastnik) 0:1 (0:0)

Gostje so bili boljši in je njihova zmaga popolnoma zaslužena. Dež in pa razmočen teren sta znatno ovirala igralce, zlasti doma napadalci so »skisali« in morda tudi preveč omahovali in zamudili vrsto lepih situacij pred nasprotnikovim golom.

MLADINA

Proletarec I (Zagorje) : Rudar II (Trbovlje) 2:1 (1:1)

Sloga (Trbovlje) : Bratstvo (Hrastnik) 3:1 (1:1)

PROLETAREC : SVOBODA (TRBOVLJE) 2:1 (3:1)

Kljub slabemu vremenu, saj je ves čas tekme deževalo, se je zbralo na stadionu »Proletarca« v Zagorju precej privržencev okrog giga usnja. V srečanju z nogometaši trboveljske »Svobode« so imeli v nedeljo domači igralci »svoj dan«. Kar osem strelav na gol je končalo svojo pot v mrežo. Če pa bi se napadali med seboj še malo bolj spopazovali, bi bil rezultat lahko najmanj še enkrat tolikšen.

Prvi del igre Trboveljčani niso igrali tako podrejene vloge, saj so pa se povsem popustili, tako da so domačini igrali ves čas pred njihovimi vrati. Gostje pa so imeli zlasti v prvem polčasu v vratarju nezanesljivega moža. V prid gostom je treba priznati, da so precejšen del tekme nastopali kar z deset igralci.

Moštvo »Proletarca« je treba za prikazano igro pohvaliti. Igrali so vsi dobro, še posebej pa je treba pohvaliti v napadu Ogrinca in Praznika II. v obrambi pa Mena, Jereta in tudi Praznika I. Gole za »Proletarca« sta na tekmi, ki jo je odlično sodil Presinger iz Celja, dosegla Ogrinc (kar šest) in Praznik II (dva).

Prisila: V zadnji številki smo napisali, da je »Proletarec« vložil protest proti registraciji tekme 2SD »Celje« in »Proletarec«. Kakor smo zvedeli, bo protest ugodno rešen, ker sodnik ni prisodil dveh enajstetrovk, prav tako pa ni priznal zadetka, ki ga je dosegel »Proletarec«.

(ma)

Se ena zmaga brežičkih nogometašev

Prvenstveno nogometno srečanje med domačimi igralci in enajstotroko »Ušnjak« iz Šostanja

se je končalo s 4:3 (3:0) za domače.

Sicer sta bili pila zmaga in osvojitve obeh dragocenih točk zasluženi. Okrog sto gledalcev je kljub močnemu nallvu vztrajno podirilo svoje ljubljence v urninu, da bo tudi drugi del igre uspešen, vendar so gostje z dolгим pasovi spremenili igro in znižali rezultat s tremi zadetki in avto golom. — Za Brežičane so bili uspešni Golc (3), Nešić in Španovci. Kot celota so bili domači dobri, odlikovali so se pa razpoloženi Silčkovič, Fajn in Suljagič. Pri gostih, ki so se popravili v drugem delu igre, je bila obramba boljja od napada.

Tekmo je vodil ob pomoči Balona in Koršije sodnik Oraž iz Celja prav dobro.

Zadnji dve tekmi bodo igrali Brežičani doma »Rudarje« in »Bratstvo« iz Hrastnika. Za ta srečanja vlada veliko zanimanje.

(ek)

Nogometna tekma

Radeče : Olimp (Celje) (1:1)

V nedeljo so na igrišču »Olimpa« v Celju odigrali prvenstveno nogometno tekmo domači »Olimpi« in enajstotroka iz Radeč. Igra ni bila tepla, kar so hoteli domačini s surovim igranjem doseči zmago, kar pa se jim kljub temu ni posrečilo. Sodnik Jug ni bil svoj nalogi kos in je napravil vrsto zadetkovnih napak.

V moštvo Radečanov sta bila najboljša Golobč in Martinšek II.

Šah v Trbovljah

V četrtek, 7. t. m. so trboveljski šahisti odigrali v Domu SD »Rudarja« svoj brzoturnir za mesec november. Ker je imela večina rudarjev šahistov službo popoldne, se je tekmovalstvo udeležilo le 10 igralcev. Zmagal je Hinko Jazbec ml. Izredno slab začetek je imel Skrbec, ki je v prvih štirih kolid dosegel samo 1 točko. Lepo sta se ustvarila mladinec Boršič in Ovišč.

Končno stanje: Jazbec ml. 7 točk, Viktor Boršič in Vili Ovišč ter Robert Frece in Ivan Skrbec po 6 točk, Leopold Papč 4 točke, Kreže 3,5 točke itd.

(m)

RAZPIS

Uprava Kmetijske zadružne šole v Sevnici razpisuje

vpis v II. trimesečni kmetijski tečaj

s pričetkom 6. januarja 1958.

Pogoji za vpis so naslednji: dovršenih najmanj 4 razr. osnovne šole, starost od 15 do 28 let.

Sola je internatska opremljena z mesečno vzdrževalnino 4.000 dinarjev.

Prošnje pošljite preko svojih KZ, ki so prejela natančnejša navodila, na upravo šole najkasneje do 8. XII. 1957.

Uprava.

PODJETJE »MESNICA« — VIDEM-KRŠKO sprejme

2 MESARSKA POMOČNIKA

za samostojno poslovanje kot dobra sekača in

1 MESARSKEGA VAJENCA

Zglasti se pisмено ali osebno s predložitvijo potrebnih dokumentov.

Nastop zaposlitve takoj ali po dogovoru v pisarni podjetja Videm-Krško.

FRANC KOPITAR

20. — Ko se je oče vrnil domov, je Bojan že spal. Zato tudi ni slišal, da se je oče začel pripravljati na odhod. To je bil tudi edini izhod iz tega položaja. Mati mu je sprva močno branila, končno pa se je je vdala. Bolj se je torej Bojan začudil, ko je zaslišal na vratih razbijanje nemških agentov. V polnu je videl, kako so agenti vdrli v stanovanje in vkleknili očeta. Zdelo se mu je, da samo sanja. Ko pa je pogledal le bolj natančno, je videl, da je vse res. Vedel je, da se bo oče le s težavo rešil, upal pa je le. Tako je tolažil tudi mamo.

21. — Tisto noč je Bojan domobila spoznal, kako krut je nemški okupatorski jarem. Iztrgal mu je očeta zato, ker se je boril za pravice okupiranega naroda, zato, ker ni hotel noben način izdati svojega naroda. Boril se je zato, da bi se poznejšim rodovom godilo bolje, da bi v miru lahko ustvarjali. To pa oholiti tujece ni bilo pogosto. Zato so »sklenili« in je treba Bojanovega očeta vtakniti v zapor. In kaj bo potem z njim? Tuji agenti so to dobro vedeli, so pa molčali.

22. — Le s težavo je Bojan odšel drugi dan v šolo. Če mu mati ne bi toliko prigovarjala, prav gotovo ne bi šel. Upal je tudi, da bo v šoli svedel vsaj kako malenkost o očetu. Učiteljica je bila ob vstopu v razred namešana in je Bojanu varali teg kar klonila glava. Tudi vsi Bojanovi sošolci so vedeli, kaj pomeni nasmeš učiteljice, zato so ostali tihi. Le sin trgovec je postal še bolj ošaben. Kakor nalašč je učiteljica poklekala Bojana k tabli, kjer naj bi recitiral neko nemško pesem. Vendar iz njega ni bilo mogoče spraviti niti besedice.

23. — S sklonjeno glavo je Bojan odšel domov. Vedel je, da se bo nekaj zgodilo. Na njih je pa ni niti pomislil. Upal je, da se bo oče le nekako rešil iz zapora. Tako je ves zamišljen spregledal velik lepak na hili, ki so ga otroci ogledovali. Nekdo je zaklical: »Bojane! — Ta se je ozrl. Stopil je h grudi otrok. Tam pa je na veliko začudenje zagledal na steni hise nemški lepak. Začel ga je prebirati, a ni dokončal. Sirgal ga je s stene. Tovaril so se razbježali. Bila je kruta resnica: njegovega očeta ni bilo več...

Sah v Hrastniku

Sahovska sekcija »Svobode« iz Hrastnika je imela pred dnevi svoj letni občni zbor, na katerem so člani izvolili nov odbor.

Po občnem zboru so šahisti odigrali klubski brzoturnir, na katerem je zmagal mladinec Šuštar s 11 točkami od 13 možnih.

RADIO v tem tednu

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00 in 19.30 v radijskem dnevniku ter ob 22.00. Oddajo »Naši poslušalci« sešizajo in podpirajo ob delavnikih ob 4.35, ob nedeljah pa od 14.00 do 16.00. »Kmetijske nasvete in kmetijsko univerzo« vsak delavnik ob 12.30. »Naš jedilnik« vsak delavnik ob 6.40. Oddajo »Dobro jutro, dragi poslušalci« (paster glasbeni spored) pa vsak delavnik ob 6.00 do 7.00.

NEDELJA, 17. novembra

7.35 Ameriški valčki

8.00 Sportna reportaža

8.45 Mladinska radijska igra — Plemeniti Huan Siao (kitajska pravljica)

9.35 Kar radi poslušate

10.10 Se pomnite tovariši...

10.30 Pokaži, kaj znaš (prenos javne oddaje iz dvorane ljubljanskega Mešnega gledališča)

13.30 Za našo vas

14.00 Reportaža iz mednarodne nogometne tekme Romunija: Jugoslavija

18.30 Slovenske pesmi od romantičnega do danes — VI. Pesmi Hrabroslava Volarica

20.00 Održi se v malo od tam

PRONDELJEK, 18. novembra

6.05 Jutrarnji divertimento

9.30 Poje zabavni vokalni ansambel Norman Luboff

11.00 Mala melodija

11.05 Radijska šola za srednje stopnje — Tonček, naš najmlajši muzikant

11.35 Lušno je biti planinar

12.40 Jugoslovanska kola in napeve igra kvartet Milana Staneša

13.15 Poprevke in melodije po vašem okusu

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Draga Kralj: Padece Carigrada

17.10 Opevska tega tedna

18.00 Mladinska oddaja

TOREK, 19. novembra

6.05 V domačem tonu

9.00 Zabavni mozaik

10.10 Z melodijami na pot

11.30 Za dom in žene

11.45 Klavir in ritim

14.30 Na okoliš — Orlin Vasiljev: Posledica želja

16.00 Popolnaski simfonični koncert

18.00 Sportni tednik

20.00 Narodne pesmi poje Slovenski vokalni oktet

SREDA, 20. novembra

6.05 Pisana paleta

9.00 Prof. dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori (ponovitev)

</

Prvi pogled v svet...

Skakalci z londonskih mostov

OKROG STO LJUDI SKOČI VSAKO LETO Z LONDONSKIH MOSTOV V TEMZO — SPECIALNI POLICIJSKI ODREDI REŠUJEJO SAMOMORILECE

do, da jih bodo potegnili iz vode, kakor hitro bodo skočili vanje. Iz nekakšne tradicije in morda tudi zaradi udobnosti in praktičnosti se tako skakanje odigrava najpogosteje na Westminsteru ali pa na mostu Waterloo. Najraje se zgo- di, da kakih sto ljudi na leto skoči v Temzo okoli 2 ure ponoči.

Nedvomno se dogodi v osem- milijonskem mestu, kakor je London, mnogo samomorov, do- sti pa je takih ljudi, ki poskusijo samomor samo zaradi avan- ture in zabave, da spravijo na noge posebne policijske odrede na Temzi, ker že v naprej ve-

ob taki nočni uri ni več na mo- stu, pač pa da opozori policista, ki opravlja tu svojo dežurno službo. Policist navadno takoj ugane, zakaj gre, in ko dožene, da ima opravka s »skakalcem«, takoj odide do bližnjega telefo- na in to sporoči odredu za re- šavanje v Charing Crossu: »Ska- kalec na mostu Waterloo!« — Policijski odred je na to že pri- pravljen. Motorji policijskih čolnov že brne in tudi vrvi za rešavanje so pripravljene. V trenutku, ko pride tako obvesti- lo, so čolni že na poti.

»Skakalec« vse te priprave opazuje in skoči v vodo šele,

memorilec kakšno obupno kret- njo in skoči preko ograje, ka- kor da se misli zares utopiti.

Stvarno pa predstavlja taka avantura vendar določen šport- ni riziko. Vedno se lahko zgodi, da se tak človek rani na kon- strukciji mostu, in če čoln ne prispe pravočasno, je storjen korak, da ga rešijo iz vode kot utopjenca, vendarle zelo tve- gano dejanje. Toda če napravi to previdno in z neko izkuš- nostjo — nekateri so to napra- vilili že večkrat — skok v vodo ni nevaren.

V trenutku, ko »samomorilec« pljusne v vodo, prične klicati

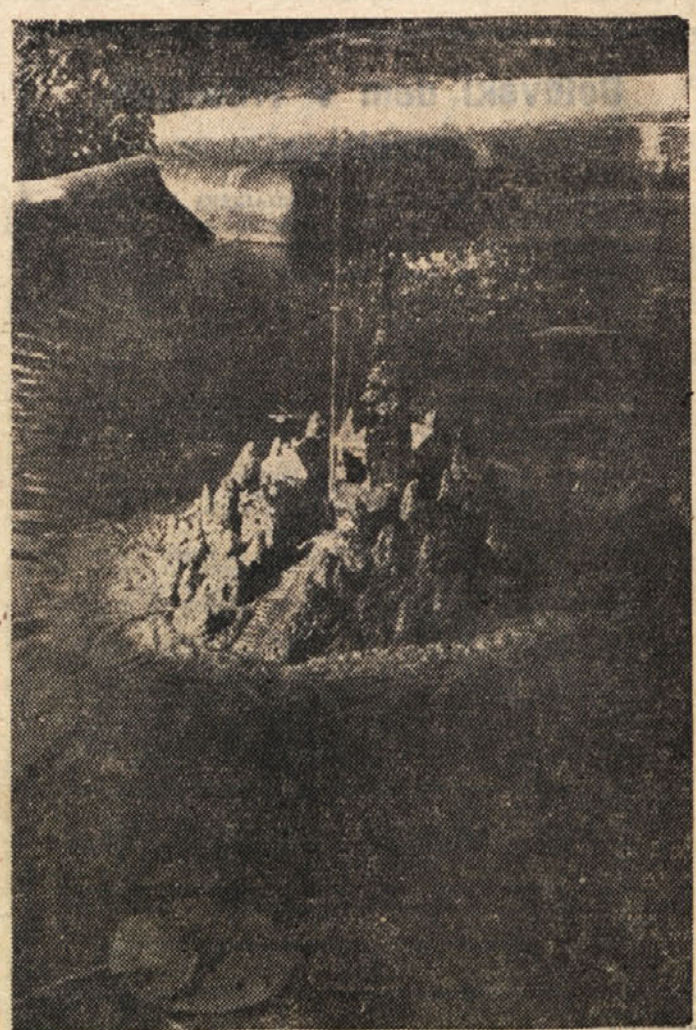
Charing Crossu ga čaka topla vo- da, kar je posebno prijetno v hladnih zimskih dneh. Policijski organi običajno sledejo takega moškega, in ko se ta kopa v vo- di, se njegova obleka že suši v posebni sobi. Nato dobi »samomorilec« skodelico čaja, vendar brez keksov in kakšne druge hrane.

Za samomorilke lepega spola pa je procedura po rešitvi iz vode nekoliko drugačna. Policijski odred na Temzi je sestavljen iz ljudi s prirodno skromnostjo in ti v primeru, da gre za kakšno dekletko ali pa poročeno ženo, le- to običajno posade v kad z toplo vodo, njena družina pa je dolžna, da ji prinese drugo obleko. Na ta način tudi ženska lahko zapusti reševalno postajo obklebena in po- sušena kakor moški samomorilec.

Ta usluga za skodelico čaja je brezplačna, vendar nekateri »sa- momorilci« z njo niso zadovoljni, misleč, da lahko zahtevajo whis- key ali pa rum. To pa je nemo- goče, ker bi ne bilo v soglasju z angleškimi zakoni, ki predpisu- jejo, da se na javnih prostorih in v lokalih po 23. uri ne smejo več točiti alkoholne pijače. Obstaja namreč nevarnost, da bi se tedaj tem »samomorilecem« pridružili še tuje- s kontinenta, da bi na ta način prišli tudi po 23. uri do alkohola, kakor je to v navadi v njihovih državah.

Težko je razumeti te ljudi, ki radi tega, da iščejo zabavo v tem, skakejo v hladno Temzo samo za- radi tega, da iščejo zabavo v tem, da jih rešujejo policijski čolni. No, so pač Angleži.

prste?

Pejsaj...

Pasji kult na Bizeljskem

Silno me je prevzelo ob tragič- ni novici: »Jadrana je mrtev!« Sredi lepe bizeljske pokrajine, ob lo- st. Domači, namreč pasčkovi gospodari, so s svetjem obsu- njalo pasje bitje. Se veči! Na grob so postavili lesen križec (t) z napisom, da je uhoji »Jadrana«, rojen dne tega in tega, tragično končal kot žrtev »divljakov 20. stoletja«. Se lep, lastnorodno sple- ten venček je položil zahtojči go- spodar svoji ljubljeni živalci na grob...

Izmed obeh učiteljev psov, ljubkega in prijaznega »Jadrana«. V hiši je nastala nepopisna žalost. Domači, namreč pasčkovi gospodari, so s svetjem obsu- njalo pasje bitje. Se veči! Na grob so postavili lesen križec (t) z napisom, da je uhoji »Jadrana«, rojen dne tega in tega, tragično končal kot žrtev »divljakov 20. stoletja«. Se lep, lastnorodno sple- ten venček je položil zahtojči go- spodar svoji ljubljeni živalci na grob...

Nekaj kilometrov dalje, v sre- dišču bizeljske pokrajine, pa je tiste dni okoli dneva mrtvih sa- mevala spominska plošča padlim borcem, talcem in drugim žrtvam fašističnega terorja, ki so se žr- tovali za domovino in lepšo pri- hodnost. Potrpežljivo je čakala in še čaka, da bodo Bizeljani našli čas in sredstva, da jim postavijo časten spomenik. Toda — njihovi grobovi po širnih nemških polja- nah molčijo, molčijo tudi kazen- ska taborišča Dachau, Mathau- sen, Jasenovac in druga, molčijo skupna grobišča talcev po naši domovini — zato jih Bizeljsko ne alisi, pri tem da dovoljuje v svo- ji sredi kulturnega človeka nevre- den — pasji kult.

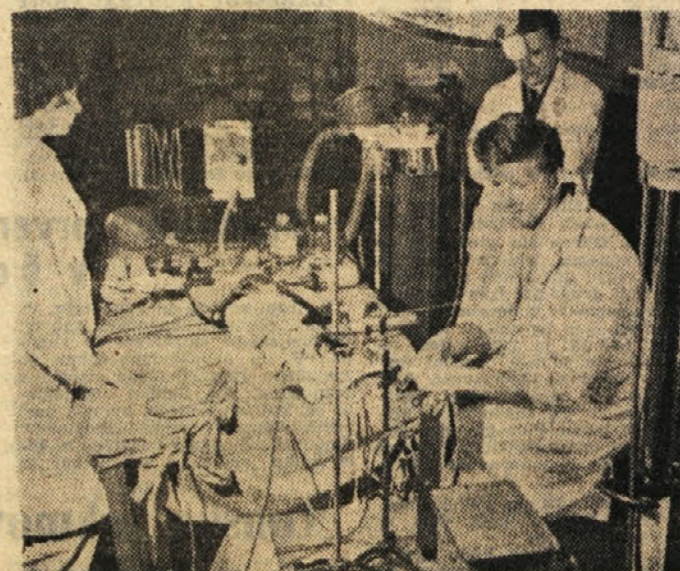
V takšnem kostumu je Vanda Hudson obiskala premiero svo- jega filma v angl. prestolnici

na samem med polji. Ob tem po- stoju se razprazira obširen vrt, ki služi zelo različnim namenom. Včasih je bila tam vzorna dreves- nica, poln čebelnjak, krasen iz- bor živo cvetočih vrtnic in drugih cvetov, pa se za skrbno go- leno zelenjavo je bilo dovolj pro- stora.

Okupator je vsej tej lepoti na- pravi konec. Pregarani učitelj — vrtnar se ni več vrnil, novodolili pa je po osvoboditvi našel šolski vrt razkopan, poln bunkerjev in strelskih jarkov, v katerih naj bi se junaki branili švabski obmej- ni stražniki, ki so kot čuvarji meje ob Štoli stanovali v šolskem poslopju. Po vojni pa vrt ni bilo mogoče več tako urediti kot včasih, saj novi časi terjajo nove oblike dela na vasi...

Učitelj, ki zdaj upravlja tam- kajšnjo šolo, je velik ljubitelj šivala. To dokazuje, da je srčno dober človek, ki more biti tudi dober vzgojitelj. Dva psa je imel — kot pravimo — pri hiši. Oba je imel enako rad, nobenega ne bi dal za nobeno čeno od hiše.

Nesreča pa nikoli ne počiva! Na cestni predstavi je živahen pro- met. Avtomobil prehitel drug drugega, mladi psi pa se divje podijo za njimi. Tudi učiteljeva psa sta kazala vse lastnosti svo- jega pokolenja. Vsak avto, vsake- ga kolezarja, vsak voz sta spre- mljala z živahnim lajanjem, da je včasih le malo manjkalo in — nesreča bi lahko bila tu. Končno je pa tudi res prišlo do nesreče: zadnje dni v oktobru, malo pred dnevom mrtvih, je neznan avto- vosač po nesreči povozil enega

Na univerzitetni kliniki v Prazi so pred kratkim napravili operacijo, pri kateri so pacientu vstavili umetna ledvica. Prva operacija je odlično uspela, zato so napravili podobne opera- cije že nad tridesetkrat.

kadar za gotovo ve, da je po- sadka v čolnu že videla njego- vo senco. Kadar pa posadka za- kasni, si tak skakalec zapevja svoj dežni plašč okrog vratu, da ga zrak, ki uide v plašč, zadrži na vodi najmanj deset minut. Ko je vse pripravljeno, napravi sa-

na pomoč. Morda je tako kričanje le refleksni pojav, ki nastane z dotikom hladne vode, kajti de- jansko mu ni treba klicati na pomoč, ker ga je reflektor reše- valnega čolna, ki se mu bliža, že ujel. Čez nekaj trenutkov ga krepke roke po navadi že pote- snejo iz vode.

Toda »predstava« s tem še ni končana. Na policijski postaji v

ALI VESTE...

...da je poljedelstvo v SZ močno mehanizirano? Sovjetsko poljedelstvo nam- reč razpolaga z 892 tisoč traktorji, 385 tisoč kombi- nji za žito, 15 tisoč kom- banji za puljenje in obde- lavo sladkorne pese, s 2- tisoč kombanji za krompir in prav toliko kombanji za nabiranje bombaža;

...da je najstarejši za- konski par, ki se je zadnje čase poročil na Angleškem, prav gotovo zakonski par, ki ga sestavlja 82-letni »ženin« in 76-letna »neve- sta«. Vse najboljše in obilo

Nagrada za zmago

...da je kmet Ivan Stru- kelj iz Tolminskega Loma pridelal letos 541 centov krompirja na hektar. Kmet je sicer posadil krompir le na površini 20 arov, ki so mu vrgli 119 centov krom- pirja, toda to bi na hektar dalo 541 centov, kar je za naše kraje zares nenava- den pojav;

...da upravičeno štejejo za najbolj plodno mater v zgodovini Rusinjo Fedoro Vasiljevo, ki je pri 27 po- rodih dala življenje kar 69 otrokom. Z njo bi se ni- kakor ne mogla kosati niti najplodnejša Angležinja, ki je rodila kar 39 otrok, 32 hčera in 7 sinov;

FLORENTINA

XXV. nadaljevanje

— Zaradi tega — je nadaljeval polkovnik Zoren — bi vas toplo prosil, da vaša organizacija v bodoče sprej- me nase skrb tudi za tiste pilote, ki jih najdemo v Belgiji.

Prosper skloni glavo, kot da bi premišljeval, s tem pa je skrnil svoj obraz, ki je po teh polkovnikovih besedah kar zažarel.

— Morate razumeti, gospod polkovnik — odgovori Prosper po kratkem presledku, da imamo tudi mi veli- kanske težave in da smo preobremenjeni z delom. Vendar vam na ljubo ne bomo zmanjševali naših naporov in vam obljubim, da bomo storili vse, kar je v naši moči. Ker gre končno za moje rojake, vas prosim, da jih v bodoče pošljete meni.

Tega večera se je začela tista znana akcija »odpo- šiljanja zavezniških letalcev, akcija, o kateri so pisali takoj po vojni. V teku te akcije sta Prosper in Floren- tina izročila sto in sto zavezniških pilotov — Nemcem. Nič čudnega, če sodi ta akcija med najbolj umazana dela obveščevalnih služb v drugi svetovni vojni.

Pozno ponoči so se predstavniki belgijskega Pokreta odpora poslovili od svojih gostiteljev, »kapetana« Jock- sena in njegove sodelavke Florentine...

Ob tej priložnosti je zaupanje Belgijcev, posebno polkov- nika Zorena, v kapetana Jocksega še poraslo. Tedaj so sklenili nekatere pogodbe, katerih posledice so bile v najbližji prihodnosti naravnost katastrofalne.

Začela se je velika igra... Igra med plemenitimi in hrabrimi predstavniki Pokreta odpora in dvojico brezobzirnih agentov v službi nemškega Abwehra.

Naslednje tedne in mesece so obiskovali penzion »Pri Florentini« kaj čudni gostje. Prihajali so samo ponoči, ali kadar je snežilo ali deževalo tudi podnevi. Prišli so po skrivnih poteh, opremljeni z napačnimi legitimacijami in oblečeni v raztrgane obleke.

Te ljudi je zbirala v vseh predelih Belgije organi- zacija »Corps Franc Belges«. Prihajali so iz Ardenov, iz pristaniških krajev in s holandske meje. To so bili piloti z zadetih zavezniških letal. Piloti, ki nikakor niso hoteli v ujetništvo, marveč so na vsak način želeli čim- prej nazaj v Anglijo.

»Kako se pišete? Vaš čin? Iz katere enote ste?« To so bila vprašanja, ki so jih zastavljali vsakemu novincu, ko je prišel v penzion »Pri Florentini«. Vprašanja je zastavljal človek, ki so mu očel čudno sijale. Človek, ki si je nadel ime »kapetan Jocksen«, sodelavec angle- ške tajne službe, oddelek za Belgijo.

— Izpolnite to, prosim — je zahteval kapetan Jock- sen in vsakemu pilotu nudil nekakšno tiskovino. Na tiskovini so bila natisnjena vprašanja o matičnem leta- lišču, o enoti, o njeni številni moči in vsi osebni podatki. Potem še vprašanje o imenu in činu predstoj- nika, cilj zadnjega napada, številka letala, oborožitev in še druge posameznosti.

Letalci so se seveda čudili in nenavadno gledali v kapetana Jocksega.

— Kaj ni to izdajanje vojaških skrivnosti? vspra- ševali.

— To je edina možnost, da lahko ugotovimo vašo identiteto — je odgovorjal kapetan Jocksen.

— Vaše podatke bomo poslali preko radijske postaje v London, in tam jih bodo preizkusili. Samo na ta način lahko prepričamo, da se v naše vrste ne vrinejo nemški agenti in da se celo ne prehitotapijo v Anglijo.

Ta argument je prepričal pilote, in ti so hitro odgo- varjali na vsako zastavljeno vprašanje. Pozorno in težko so čakali, da je London ugotavljal resničnost njihovih navedb, in dnevi »Pri Florentini« so naglo minevali.

Počutili so se zelo lepo, saj je bila hrana odlična. Poslušali so oddaje angleških radijskih postaj, brali angleške časnike, tiskane v tajnih tiskarnah Pokreta odpora, imeli prijetne razgovore in se pripravljali na veliko potovanje...

(Nadaljevanje sledi)

AGATHA CHRISTIE

3 Hiša na sipini

KRIMINALNI ROMAN

Kot sveča se je zavrnil prijatelj. »Ušli ste smrti? To me zanima, gospodična.« »Nič razburjivega! Nekaj vsakdanji nesreči.« Sunkovito je odmaknila glavo na stran, ker je mimo pribrenčala osa. »Presneta osa! Nekje v bližini mora imeti gnezdo.« »Ali ste tako jezni na ose in čebele, mademoiselle? Ali so vas morda kdaj picile?«

»Ne, Toda sovražim način, kako le za las blizu živigne mimo obraza.« »Toda smo dobili cocktail in dvignili čaše z običajnim bedastim nazdravljanjem.«

»Tukaj v hotelu sem poznana kot ljubiteljica cocktaila,« je dejala gospodična Buckley. »Gotovo so se že čudili, ker me tako dolgo ni bilo na spregled.«

Poirot se je v zadregi odkaljal in položil čašo na mizo. »Toda skode- lice dobre čokolade tudi ni zavrečile,« je zamrmral. V Angliji pa je ne znajo dobro pripraviti. Zato pa imajo tam druge mikavnosti, mlada dekleta in način, kako si posade in snemajo klobuke... tako ljubko, tako lahko in neprisiljeno.«

Dekle ga je začudeno pogledalo. »Kaj mislite? Zakaj ne bi?«

»To me vprašujete zato, ker ste mladi — tako mladi, mademoiselle. Meni se nasprotno zdi povsem naravno imeti visoko in valovito pričesko; nad njo pa plava strašen kibbuk, pripet z mnogimi iglami. Tukaj, tam in zopet tu!«

V zraku je nad svojo glavo napravil tri značilne kretnje.

»Toda, to je vendar nedvse neudobno!«

»Tudi jaz mislim tako!« je vzdihnil Poirot in nobena modna dama ne bi to zagotavljala z večjo gorečnostjo. »Če je pihal veter, je bila to muka in migrena neizbežna posledica.«

Miss Buckley je pognila z glave preprost širokokrajen klobuk, ki

je tako poudarjajoč robil njen prikupni obraz in ga vrgla na četrti prazni stol.

»In sedaj napravimo to!« se je prešerno nasmejala... »kar je pametno in očarljivo,« je zaključal Poirot z lahkim priklonom.

Medtem sem s tihim dopadenjem opazoval deklino glavo. Temni lasje so bili skodrani in so dajali dekletu škrtaje nagajiv izraz. Sploh je bilo v vsej njej nekaj škrtaje. Majhen, živahen izraz z azijskimi ljubkimi potezami, nenavadno velike modre oči; v njih je bilo nekaj — nekaj nemirnega, privlačnega, osuplega. Je bil to le dah lahkomišelnosti? Pod očmi so ležale temne sence.

Terase, na kateri smo sedeli, je bila precej prazna. Glavna terasa, kamor so gostje najraje zahajali, se je pričlenila na vogalu stavbe in se je vlekla pravokotno nad skalovjem, ki je tukaj strmo padalo proti morju. Izza vogala se je pojavil možak, ožgan, svez in brezskrben, gugajoče se hoke, lastne mornarjem.

»Nick... Nick!« je klical.

Miss Buckley je vstala.

»Aha, vedela sem, da me boste iskali, George, tukaj sem.«

»Freddie umira od žeje. Pridi že.« Z neprikrito radovednostjo je str- mel v Poirota, ki se je moral očitno razlikovati od številnih Nickinih prijateljev.

Dekle je takoj prešlo na obojestransko predstavljanje.

»Kapitan Challenger — mister...«

Na moje presenečenje je zamen čakala, da bi Poirot povedal svoje ime. Namesto tega je vstal, se priklonil in nekam slovesno zamomljaj:

»A, ste od angleške mornarice? Visoko cenim britansko floto.«

Takšne pripombe ne sodijo v zvrst, ki bi jo Angleži z veseljem pozdravili. Kapitanu Challengeru je rdečica zalila obraz in Nick Buckley je po svoje rešila situacijo.

»Hej, George! Ne zijaj tako. Pojdiva k Freddie in Jimu.« Smehljaje se je obrnila k Poirotu: »Najlepša hvala za cocktail. Upam, da vam izpah- njena kost ne bo več nagajala.«

Z bežnim priklonom, ki je bil namenjen meni, se je oprijela mornar- jevega komolca in kmalu sta skupno izginila okoli vogala.

»To je torej eden od njenih prijateljev,« je zamisljeno godel Poirot. Eden od veseljakov. Kaj sodite o njem? Izrečite vašo strokovno sodbo, Hastings. Je eden tistih, ki ga lahko štejete za »poštenjaka?«

Razmišljal sem nekaj sekund, ker sem si hotel biti povsem na jasnem, zakaj je Poirot poudaril besedo poštenjak in mu nato negotovo odgovoril:

»Meni se zdi, kolikor lahko na prvi pogled presodim, kar pošten.«

»Res bi to rad zvedel,« je odgovoril Poirot. Mlada dama je na stolu pozabila klobuk, Poirot ga je vzel in ga nezavedno vrtil na kazalcu.

»In kakšno so njegova čustva do nje? Kaj mislite vi o tem, Hastings?«

»Moj dragi Poirot, kako naj vam povem. Dajte mi raje klobuk, ki ga bo dama rabila. Ponesem ji ga.« Moj prijatelj pa se ni zmenil za mojo zahtevo. Kot prej je poplesoval klobuk na njegovem prstu.

»No, dajte mi ga žel.«

»Se ne. Igra mi ugaja. Postajam star in otročji, kajne, mon chere?«

Njegov odgovor se je tako ujema s tem, kar sem mislil, da me je to osupnilo. Poirot se je politno zahihital in se mimogrede prijel za nos.

»Toda ro — tako zelo neumen pa zopet nisem, kot si mislite. Vse- kakor bova klobuk vrnila — toda pozneje. Osebnost ga bova oddala v hiši na sipini in tako imela priložnost ponovno videti gospodično Nick.«

»Poirot! Bog ve, če se niste zaljubili!«

»Je prav ljubko dekle, kaj?«

»Ali se niste prepirali na lastne oči? Čemu me sprašujete?«

»Ker... ja, saj vidite, ne morem nepristransko presoditi. Dandanes je zame vse mlado tako lepo. Jeunesse... — to je tragika mojih let. Zato se zatekam k vam. Vaša presoja sicer zaradi dolgega bivanja v Argentini tudi ni ravno sodobna, vendar ni tako staromodna kot moja. Miss Nick je ljubka, kaj? Ta ima Sex-Appeal!«

»Sex-Appeal popolnoma zadostuje, Poirot. Po mojem je pritrditveni popolnoma nepotrebna. Zakaj pa se tako živo zanimate zanjo?«

»Ali res?«

»No, le spomnite se, kaj ste me pravkar vprašali!«

»Mon ami, med nama je majhen nesporazum, ki ga bom pa takoj razčistil. Mogoče, da me ta dama privlači, še bolj pa njen klobuk.«

(Dalle prihodnjak)